

Länsstyrelserna

**Häckande fåglar på havsstrandängar
i Halland och västra Skåne 2007**

Titel: Häckande fåglar på havsstrandängar
i Halland och västra Skåne 2007

Utgiven av: Länsstyrelsen i Skåne Län & Länsstyrelsen
i Hallands län år 2008

Författare: Lars-Åke Flodin, Martin Green & Richard
Ottvall

Beställningsadress: Länsstyrelsen i Skåne Län
Miljöavdelningen
205 15 MALMÖ
Tfn: 040-25 20 00
lansstyrelsen@m.lst.se
Alternativt:
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Hallands län
301 86 Halmstad.
Tfn: 035-13 20 00
lansstyrelsen@n.lst.se

Rapporten kan läsas eller skrivas ut från
Skåne läns webbplats
www.lansstyrelsen.se/skane
Alternativt:
Hallands läns webbplats
www.lansstyrelsen.se/halland

Copyright: Innehållet i denna rapport får gärna citeras
eller refereras med uppgivande av källan

Upplaga: 110 ex

ISBN: 978-91-86079-30-7
ISSN: 1101-1084
Länsstyrelserapport 2008:47 (Skåne län)
2008:14 (Hallands län)

Layout: Länsstyrelsen i Skåne län & Länsstyrelsen
i Hallands län

Tryckt: Länsstyrelsen i Skåne län, Kristianstad

Omslagsbild: Getterön, Foto: Stefan Hage

Förord

Våra havsstrandängar har blivit tystare. I siffror räknat 26% tystare, så stor är nedgången bland vadare, änder, måsar och tärnor mellan år 2002 och 2007. Detta är kanske inte så förvånade med tanke på att de en gång så stora strandängarna har fått ge plats åt åkermark, bebyggelse, soptippar m.m. De stora kvarvarande "öarna" i Skåne län är antingen naturreservat eller "på väg att bli det". Kan då naturreservat rädda våra strandängsfåglar? Både ja och nej. Ja, för att strandängen blir skyddad från exploatering och med en skötsel som passar ex. vadarna så kommer förhoppningsvis dessa att öka. Nej, för att stigande havsnivåer kommer på 100 år sikt att dränka strandängarna, (innanför strandängen finns oftast bebyggelse eller åkermark varför strandängen inte kan "retirera"). Vidare så finns det i dagsläget naturreservat som inte är optimalt skötta för strandängsfåglarna, det kan vara för hårt bete eller en kraftig vassbord mellan hav och strandäng.

Docent Fredrik Widemo, avdelningen för populations- och naturvårdsbiologi Uppsala universitet har på uppdrag av Svenska Jägarförbundet undersökt betetryckets och predationens betydelse för strandängsfåglarna. Hans resultat överensstämmer med en av denna rapportens slutsatser. Den optimala strandängen, ur vadarsynpunkt, är varken för hårt betad (kortsnaggad) eller stadd i igenväxning. Det är "lagom" bete som är eftersträvnadsvärt. Vidare måste predation på ungar av särskilt vadarfåglar stävjas. Naturvården står inför det faktum, beroende på att dagens strandängar är som små öar, att ett antal predatorer kan mer eller mindre ödelägga häckningsframgången. Om detta sker något år så må det vara hänt, men sker det kontinuerligt så blir det förödande. Receptet för att vända den negativa trenden för strandängsfåglar är att fortsätta bilda naturreservat, att ha en "lagom" hävd och att begränsa predatorerna, men det är bråttom, mycket bråttom!

Vi har fortfarande kvar ex. storspovar, men dessa fåglar är så ortstrogna att de inte byter häckningslokal även om "deras" lokal är dålig och det finns en bra lokal en bit bort. Storspoven måste dessutom ha tillgång till både strandäng och åkermark för att lyckas med häckningen. Det finns fortfarande en del storspov kvar i landskapet eftersom de kan bli 30 år gamla, men vad händer när dessa fåglar dör av ålderdom? Då är det för sent att fixa den "perfekta strandängen". Strandängarna måste optimeras nu!

Rapporten har bekostats med Naturvårdsverkets medel för regional miljöövervakning. Författarna ansvarar själva för rapporten.

Johan Johnmark
Länsstyrelsen i Skåne län

Lars Stibe
Länsstyrelsen i Hallands län

Innehållsförteckning

Inledning	7
Metoder	8
Urval av lokaler.....	8
Fågelinventeringen 2007	8
Bedömning av betetryck	11
Resultat och diskussion	12
Betetryck	12
Strandängsfåglarna under 2007	13
Häckningsframgång hos vadare 2007	17
Jämförelser med tidigare inventeringar	19
Artvis genomgång av vadare	32
Tack	40
Litteratur	41
Bilaga 1. Häckande fåglar på havsstrandängarna i Halland 2007	43
Bilaga 2. Häckande fåglar på havsstrandängarna i Skåne 2007	60
Bilaga 3. Kartor över de inventerade områdena 2007	78
Hallands län.....	78
Skåne län	87

Inledning

Havsstrandängarna längs Hallands och västra Skånes kust inventerades under 2007, som en direkt uppföljning av motsvarande inventering genomförd 2002 (Flodin & Grahn 2003). Havsstrandängar har generellt stora kultur- och naturvärden, bl.a. som viktiga häcknings- och rastplatser för änder och vadarfåglar. Ofta hyser strandängarna ett flertal rödlistade arter. För att skydda de stora värdena är många havsstrandängar i Halland och Skåne naturreservat och i flera fall också så kallade Ramsarområden, viktiga områden enligt den internationella våtmarkskonventionen. Många strandängar är också Natura 2000-områden, och ingår därmed i EU:s nät av skyddade områden. En stor del av ängsarealen berörs också av någon form av miljöersättning, avsedd att garantera att ängarna hävdas.

Havsstrandängarna utmed Sveriges västkust innehåller bl.a. Natura 2000-livsmiljöerna ”Salta strandängar” (habitat 1330) och ”Ler- och sandsediment med glasört” (habitat 1310). Från Skånes sydkust och i resten av Östersjön, Bottenhavet och Bottenviken hittar man istället ”Havsstrandängar av östersjötyp” (habitat 1630), som har liknande naturvärden.

Genom den inventering som länsstyrelserna i Halland och Skåne genomförde tillsammans med ideella ornitologer under 2002 fick vi en första helhetsbild av tillståndet utmed hela Sveriges västkust. 2007 års upprepning av denna inventering är en första heltäckande uppföljning av tillståndet på strandängarna. Det är viktigt att regelbundet följa utvecklingen på ängarna för att kunna anpassa skötseln och rapportera om tillståndet. Bland fåglarna är särskilt vadarna utmärkta indikatorer på strandängarnas tillstånd. Om man konstaterar att det finns gott om häckande vadare på strandängen, att dessa lyckas väl med häckningarna och de lokala bestånden är stabila, har man ett kvitto på att skötseln av området fungerar. Om vadarna däremot minskar i antal eller försvinner kanske man behöver vidta särskilda åtgärder, som att förbättra betet, avverka buskar och träd eller införa aktiva åtgärder för att minska antalet predatorer i området.

Man kan också se inventeringarna som en del i uppföljningen av miljömålen. Antalet häckande par av vadare kan användas som ett slags indikator för hur väl man når de nationella miljö kvalitetsmålen ”Hav i balans, levande kust och skärgård” och ”Ett rikt odlingslandskap”. Inventeringarna är också ett första steg i uppföljningen av Natura 2000. Förutom att den ger bakgrundsvärden för antalet par av olika arter kan vi använda den som en hjälp till att utforma ändamålsenliga, fasta övervakningsprogram för havsstrandängarna i Sverige.

Resultaten från den upprepade inventeringen av strandängar längs Sveriges västkust kan dessutom jämföras med resultaten från motsvarande sentida inventeringar av strandängar på bl.a. Öland och Gotland. På så vis kan vi få en samlad bild av strandängsfåglarnas situation i landet.

Metoder

Urval av lokaler

De inventerade havsstrandängarnas läge visas översiktligt i figur 1. En karta där respektive områdes avgränsning framgår finns i bilaga 1.

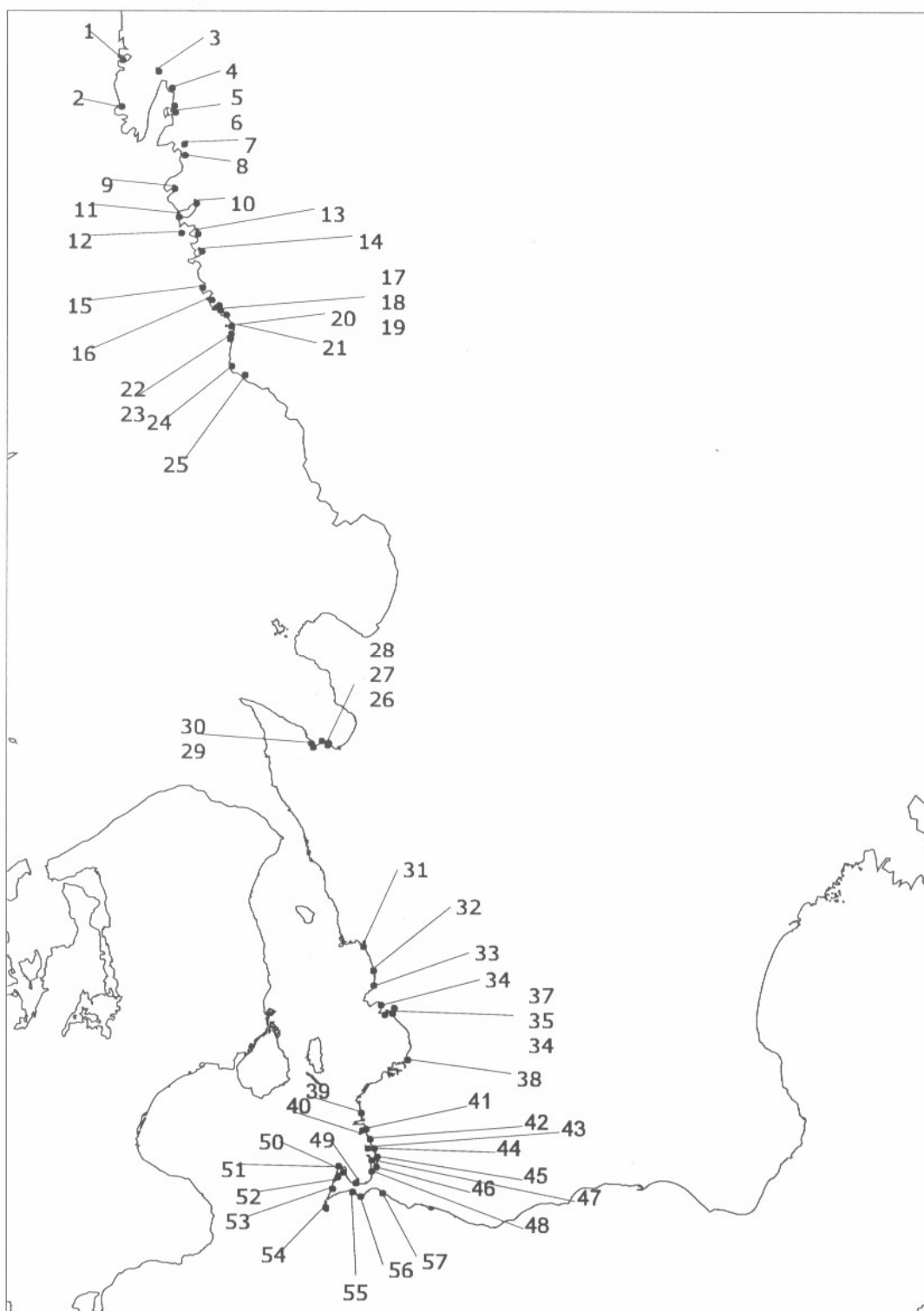
I Halland och Skåne inventerades samma lokaler som under 2002. Detta innebär en fullständig täckning av samtliga större strandängsområden längs västra kusten från Vallda i norr ner till Falsterbonäset i söder. Inventeringsområdena från Lommabukten och söderut sammanfaller med de inventeringar som genomfördes i slutet av 1990-talet i samband med utredningarna kring Öresundsbron (Jönsson 1997, 2000). Det finns ytterligare ett antal smärre strandängar utmed Öresund och i Skälderviken (t.ex. vid Mölle), men antalet änder och vadare som häckar där är marginellt jämfört med de inventerade lokalerna. Precis som under 2002 ingår ett antal områden i sydvästligaste Skåne som inte är strandängar i egentlig mening. Dessa är Måkläppen, Eskilstorps holmar och Dynan, i samtliga fall sandöar med mer eller mindre etablerad vegetation. Dessa delar har, åtminstone historiskt sett, hyst en del vadare och viktiga bestånd av måsar och tärnor och har därför inkluderats i sammanställningen även denna gång.

Inventeringen 2007 är alltså, precis som motsvarande inventering 2002, att betrakta som heltäckande vad gäller fågellivet på havsstrandängarna i Halland och västra Skåne. Sammanlagt inventerades 11,3 km² i Halland och 21,1 km² strandängar i Skåne 2007, totalt alltså 32,4 km². I Halland har strandängarna på Getterön och Galtabäck-Utteros inventerats årligen sedan 1978 resp. 1990. För hela Halland finns inventeringsdata från 1970 och för strandängarna i Varbergs och norra Falkenbergs kommuner dessutom från 1990. Ytterligare inventeringsdata finns från vissa områden under enstaka år (se bilaga 2 och 3). I Skåne har strandängarna i Vellinge kommun inventerats årligen sedan 1997, och från de delar som är fågelskyddsområden finns inventeringsdata från 1988. Även från en del andra områden finns inventeringar som täcker enskilda år eller längre perioder. Exempelvis har Tågarps hed-Alnarps fälad inventerats årligen sedan 1993 i Fågelskydd Spillepens regi.

Fågelinventeringen 2007

Inventeringsuppdraget var liksom år 2002 att inventera samtliga vadararter, mindre måsar och tärnor samt de ovanligare änderna bläsand, snatterand, stjärtand, skedand och årtar. Inventerarna uppmanades att räkna fler arter så långt möjligt, och från flera lokaler finns inrapporterade siffror även för övriga andfåglar, brun kärnhök, trutar, sydlig gulärta och ängspioplärka. I denna rapport tar vi av dessa dock enbart upp uppgifter om sydlig gulärta.

Vi använde samma inventeringsmetod som redan används, med mindre regionala variationer, i de flesta andra fågelinventeringar på strandängar i Sverige. Det är en förenklad variant av den så kallade revirkarteringsmetoden (Svensson 1975, Naturvårdsverket 1978), för vissa arter kompletterat med räkning av bon och par. Fördelen med metoden är att den ger ett tillfredsställande resultat även med en förhållandevis liten arbetsinsats.

Figur 1. Inventerade havsstrandängar i Halland och Skåne 2007. Numreringen följer tabell 1, se denna för lokalernas namn.

I korthet innebär metoden att man besöker samtliga områden minst tre gånger under perioden 15 april till 15 juni. Vid varje besök noteras alla observationer av inventeringsarterna på en

fältkarta, med olika symboler för olika beteenden, bofynd och så vidare. Flockar som utgörs av uppenbart rastande fåglar bokförs inte (det gäller alltså att skilja på t.ex. nordliga och sydliga kärnsnäppor och större strandpipare!). Vid första besöken letar man också aktivt efter ruvande fåglar (i första hand tofsvipa, som är ganska lätta att se på håll). Resultatet sammanställs artvis på kartor, och utvärderas efter givna regler (se längre ner). Från antalet sedda individer får man också en användbar skattning av antalet par vilket används som stöd i utvärderingen för vissa arter där revirkartering i egentlig mening fungerar mindre bra. Särskilt viktigt är detta vid täta förekomster av exempelvis rödbena. För ändernas del är det par, ensamma hanar och honor, ungpullar och flockar om två till fem hanar som ska bokföras enligt parräkningsmetoden (Naturvårdsverket 1978). För måsar och tärnor noteras bon eller fåglar som genom beteendet (främst varning) indikerar häckning.

I praktiken har det i både Halland och Skåne blivit en stor variation i inventeringens utförande, bl. a beroende på att enskilda lokaler ingår i längre tidsserier med årliga inventeringar och/eller att specialstudier av kärnsnäppa genomförts på vissa lokaler. Detta innebär att antalet besök per område inte varit detsamma för alla områden. Istället har detta varierat mellan tre och nio. I regel har tre huvudbesök genomförts vilka sedan kompletterats med extrabesök för att utreda täta förekomster eller för att räkna bon av arter såsom skärfläcka och tofsvipa. För Skånes del har t.ex. varje område i medeltal besökts vid 4,9 tillfällen (data från tolv områden). Denna heterogenitet i inventeringsinsats fanns även under 2002 års inventering. Vi menar att detta innebär att metodiken ej är strikt jämförbar mellan områden, men att det inom områden är samma metod som använts 2002 och 2007, vilket i sin tur bör innebära att resultaten av förändringar är jämförbara, vilket är inventeringens huvudsyfte.

Vid utvärdering av antalet revir har följt följande kriterier använts:

Änder: Observationer av par, ensamma hanar eller honor gjorda under främst besök 2 (mitten av maj) har ansetts som häckande par. Observationer gjorda enbart under besök 1 skulle mycket väl kunna utgöras av fåglar på flyttning och har därför inte tagits med. På samma sätt kan observationer av hanar gjorda enbart under besök 3 utgöras av fåglar som redan lämnat häckningsplatsen. Observationer gjorda enbart under dessa perioder har därför inte ansetts som grund för att bedöma förekomst av häckande par.

Skärfläcka, Tofsvipa: Utvärderingen baseras på funna bon, kullar och/eller varnande adulta fåglar. I regel innebär detta att siffran som presenteras motsvarar maxantalet funna bon vid ett enskilt tillfälle eller det maximala antalet sedda ungpullar och varnande föräldrar vid ett enskilt tillfälle.

Rödbena: Vid glesa förekomster regelrätt revirkartering där två observationer krävs för att anse att det finns ett revir av arten i fråga, vid täta förekomster baseras utvärderingen på totalantalet adulter sedda under besök 2 eller 3. Fynd av bo, ungar eller kraftigt varnande par vid ett inventeringstillfälle har också räknats som par.

Strandskata, Större strandpipare, Storspov: Regelrätt revirkartering, där två observationer krävs för att anse att det finns ett revir av arten i fråga. I många fall har detta kompletterats

med boräkning. Fynd av bo, ungar eller kraftigt varnande par vid ett inventeringstillfälle har också räknats som par.

Kärrensäppa: Samtliga lokaler med kärrensäppor har specialstuderats och antalet angivna par baseras på dessa specialstudier. I många fall har bon eftersökts.

Måsar och tärnor: Boräkning eller observationer av kraftigt varnande fåglar skilda från noterade bon.

Sydlig Gulärta: Regelrätt revirkartering där två observationer krävs för att anse att det finns ett revir av arten i fråga. Fynd av bo, ungar eller kraftigt varnande par vid ett inventeringstillfälle har också räknats som par.

Bedömning av betestryck

Betestrycket inför häckningssäsongen klassades enligt samma fyrgradiga skala som användes vid inventeringen 2002 (Naturvårdsverket 1987, Flodin & Grahn 2003).

- *Välhävdat (nivå 1):* Betas väl. Fjölårsgräs eller förnafilt saknas och i de fall tuvor förekommer är dessa ytterst få och låga. Om det finns skonor eller om betesmarken gränsar till vatten finns det inga vegetationsbarriärer mellan betesmark och vatten.
- *Måttligt hävdat (nivå 2):* Fjölårsgräs finns kvar i ruggar här och var. Viss gräsförnafilt kan finnas fläckvis och även viss tuvbildning.
- *Svagt hävdat (nivå 3):* Mycket fjölårsgräsförna finns kvar och tuvbildningen är kraftig. Zonen mellan vatten och betesmark har höga vegetationsbarriärer.
- *Ingen hävd (nivå 4):* Marken är täckt av tjockt lager av gräsförna och tuvbildningen är mycket omfattande. Uppslag av buskar kan förekomma och vattenzonen är helt igenvuxen.

I Halland utfördes hävdbedömningen av Mikael Larsson på de lokaler han inventerade, medan övriga områden bedömdes av Lars-Åke Flodin. Medelhävden bedömdes för varje fålla och ritades in på fältkartor. Medelhävd per lokal beräknades sedan baserat på den totala ytan som täcktes av varje hävdklass. I Skåne bad vi varje inventerare att skatta graden av hävd i samband med det första inventeringstillfället, med varierande resultat.

På Getteröns naturreservat utfördes 1989 en mer grundlig vegetationsmätning var 25:e meter utmed fem linjer inom de viktigaste gräsområdena. Dessa mätningar upprepades 2007. Metoden presenterades utförligt av Flodin (1992) och går kortfattat ut på att fem centimetergrade skärmar utplaceras vinkelrätt mot mätlinjen på ett inbördes avstånd av 1,5 meter. Skärmarna fotograferades därefter och vegetationens höjd avläses på bilderna till närmsta centimeter.

Resultat och diskussion

Betetryck

I Halland har hävden bedömts på 15 lokaler vid tre inventeringstillfällen; 1990, 2002 och 2007. Medelhävden var för dessa år 1,85 (SD=0,58), 2,07 (SD=0,63) respektive 1,72 (SD=0,44). Signifikant skillnad fanns mellan mätningarna (Friedman ANOVA, $\chi^2=6,31$, $df=2$, $p=0,04$) och skillnaden låg mellan åren 2002 och 2007 (post-hoc test). Det var alltså en lägre vegetationshöjd 2007 än 2002 på dessa lokaler, medan någon skillnad inte förelåg mellan 1990 och 2002. Från inventeringarna 2002 och 2007 finns 25 lokaler där bedömningar gjorts båda åren. Medelhävden bedömdes till 1,92 (SD=0,56) och 1,83 (SD=0,71) för respektive år. Skillnaden är inte statistiskt signifikant ($T=76,0$, $p=0,06$, *Wilcoxon matched pairs*).

I Skåne blev hävden klassad för 14 lokaler under 2007, medelhävden för dessa var 2,11 (SD=0,68). Dessa siffror kan jämföras med att medelhävden under 2002 (20 områden klassade) var 1,87 (SD=0,84). Dessa siffror antyder att hävdnivån i genomsnitt har blivit något svagare mellan 2002 och 2007, men att det sammantaget inte är fråga om några stora skillnader. Totalt sett kan hävden klassas som god-måttlig under båda inventeringsåren. En mer detaljerad jämförelse av lokaler där hävden klassats både 2002 och 2007 (11 lokaler) visar samma tendens. 2002 var medelhävden i dessa områden 1,67 (SD=0,64) och 2007 var motsvarande siffra 2,02 (SD=0,71). Skillnaden var dock inte statistiskt signifikant ($Z = -1,72$, $p=0,086$, *Wilcoxon matched pairs*). Noteras ska här att hävdklassningen i Skåne på intet sätt täcker samtliga lokaler och att det finns stora skillnader mellan lokaler i hävdutveckling. En fördjupad analys av utvecklingen i olika delar visar att i de områden söder om Malmö (fyra områden i Foteviksområdet) där hävden klassats båda åren, förändrades medelhävden från 1,68 (SD=0,90) under 2002 till 1,45 (SD=0,63) under 2007 (en icke signifikant skillnad i riktning mot hårdare hävd ($Z = 0,45$, $p = 0,66$, *Wilcoxon matched pairs*)). I sju områden norr om Malmö med siffror från båda åren ändrades medelhävden från 1,67 (SD= 0,52) år 2002 till 2,47 (SD=0,61) år 2007, en skillnad i riktning mot svagare hävd som är statistiskt signifikant ($Z=-2,37$, $p = 0,018$, *Wilcoxon matched pairs*). Baserat på dessa siffror förefaller hävdnivån inför 2007 års säsong ha hållit sig relativt konstant i Foteviksområdet jämfört med 2002, medan delarna belägna norr om Malmö var mindre avbetade inför 2007 jämfört med inför 2002.

Sammanfattningsvis har det varit små förändringar i hävden i både Halland och Skåne inför de båda häckningssäsongerna 2002 och 2007. Den enda säkerställda skillnaden är en försvagning av hävden på ett antal lokaler norr om Malmö. Mer detaljerade beskrivningar för resp. lokal finns i bilaga 2 och 3.

Vegetationsmätningarna på Getterön naturreservat 1989 och 2007 visar på tydliga skillnader i vegetationshöjd mellan de båda åren. Medelvärdet på vegetationshöjden var år 1989 9,4 cm (SD=8,86) medan det år 2007 var 4,6 cm (SD=2,98). Minskningen i vegetationshöjd är signifikant ($T=299,5$, $n=70$, $p<0,0001$, *Wilcoxon matched pairs*). Vegetationshöjden på Getteröns gräsmarker var alltså tydligt lägre år 2007 än 1989. Det hör till saken att delar av Getteröns betesmarker var igenväxta med högvuxen tuvåtäl, älgört och veketåg vid mättillfället 1989. Detta gäller speciellt betesmarkerna i de östra och nordöstra delarna av reservatet och under slutet av 1980-talet utfördes restaureringsarbeten på betesmarkerna och antalet betesdjur öka-

des. Det är dock inte bara dessa insatser som skapat den avsevärt kortare vegetationen. Antalet häckande och rastande gäss har ökat dramatiskt. T.ex. uppehöll sig inte mindre än 158 kullar med grågäss inom reservatet under försommaren år 2006 (R. Andersson muntligt) och under hösten 2007 uppehöll sig, förutom stora mängder grå- och kanadagäss, även 1400 vitkindade gäss på reservatets betesmarker.

Grågäss bidrar numera i stor grad till det uppnådda betestrycket.
Foto Stefan Hage

En intressant notering är att inte någon tydlig minskning av vegetationshöjden registrerats i de bedömningar av hävden som gjorts på de halländska strandängarna trots det i många fall intensiva gäsbetet (se ovan). Det kan förstås vara så att höjdminskningen hos vegetationen i större utsträckning skett på Getterön, där dokumenterat stora antal gäss uppehåller sig under större delen av året. En annan förklaring kan vara att antalet betande nötkreatur minskat i takt med att gässen ökat, men även brister i metodiken vid bedömningarna kan förstås haft betydelse.

Strandängsfåglarna under 2007

I Halland registrerades totalt 815 par vadare av tio olika arter. Flest par registrerades för tofsvipa, skärfläcka och rödbena (313, 118 respektive 213 par). I Skåne noterades 1490 par vadare, även här fördelat på tio olika arter. Tofsvipan var den talrikaste vadaren med 467 par, följt av skärfläcka (385 par) och rödbena (317 par). De tre talrikaste arterna utgjorde alltså mer än tre fjärdedelar av samtliga par vadare i de båda länen. Av de inventerade änderna var skedand och snatterand de talrikaste med nio och tolv par i Halland och 18 respektive 17 par i Skåne. Dessutom registrerades årtar med åtta par i Halland och fem par i Skåne. Skrattnås var den talrikaste måsarten i Halland (2089 par), beroende på en stor koloni på Getterön. I Skåne intog silvertärna (96 par) och fiskmåsar (80 par) tätplatserna bland måsar och tärnor. Resultatet för alla inventerade arter uppdelat per lokal redovisas i tabell 1.

Tabell 1. Antalet par av änder, vadare, måsfåglar och gulärta i Halland och Skåne vid inventeringen 2007.

Lokal	Bläsand	Snatterand	Kricka	Stjärtand	Ärta	Skedand	Strandskata	Skärfläcka	Större strandpipare	Mindre strandpipare	Tofsvipa	Sydlig kärnsläcka	Enkelbeckasin	Rödspov	Storspov	Rödbena	Skrattmå	Fiskmå	Skrantärna	Kentsk tärna	Fisktärna	Silvertärna	Småtärna	Sydlig gulärta	Antal par		
																									totalt	vadare	
1 Vallda	0	1	0	0	0	0	3	0	2	0	1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	10	9	
2 Råö	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	4	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10	
3 Svinholmen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4 Torkelstorp	0	0	0	0	0	0	5	0	2	0	2	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	1	19	18	
5 Tjolöholm	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	20	0	0	0	0	18	0	0	0	0	0	0	0	8	48	40	
6 Ölmevalla	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4	0	0	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	20	20	
7 Landabukten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7	
8 Löttaån	0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	3	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3	0	16	13	
9 Båtafjorden	0	0	0	0	1	1	7	29	15	0	96	7	7	1	3	76	0	0	0	12	0	0	8	263	241		
10 Klosterfjorden	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	12	0	1	0	0	8	0	0	0	0	0	0	1	24	22		
11 Årnäs	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	
12 Balgö	0	4	1	0	2	1	37	0	3	0	38	0	2	0	2	15	0	12	0	2	4	3	0	126	97		
13 Fyrstrandsfjorden	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	12	0	1	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	23	23		
14 Getterön	0	5	0	0	5	3	5	71	0	0	56	2	1	2	0	27	2089	0	0	25	0	0	6	2297	164		
15 Södra näs	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	
16 Gamla Köpstad	0	0	0	0	0	1	4	0	0	0	7	0	0	0	0	4	0	5	0	0	0	0	0	21	15	15	
17 Galtabäck (Lerjan)	0	0	0	0	0	1	4	0	0	0	6	0	0	0	0	2	0	3	0	0	0	0	0	16	12	12	
18 Galtabäckskär	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	5	0	0	0	0	0	0	10	0	2	0	1	0	21	8	8	
19 Smalas Udde	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	4	0	0	0	0	3	0	4	0	0	0	0	0	13	9	9	
20 Utterös	0	0	0	0	0	0	3	2	1	1	4	0	0	0	0	3	0	5	0	0	0	0	0	19	14	14	
21 Smedsgård	0	0	0	0	0	0	4	10	0	0	4	0	0	0	0	3	0	40	0	2	7	5	0	75	21	21	
22 Sik	0	1	0	0	0	0	6	0	1	0	13	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	31	30	30	

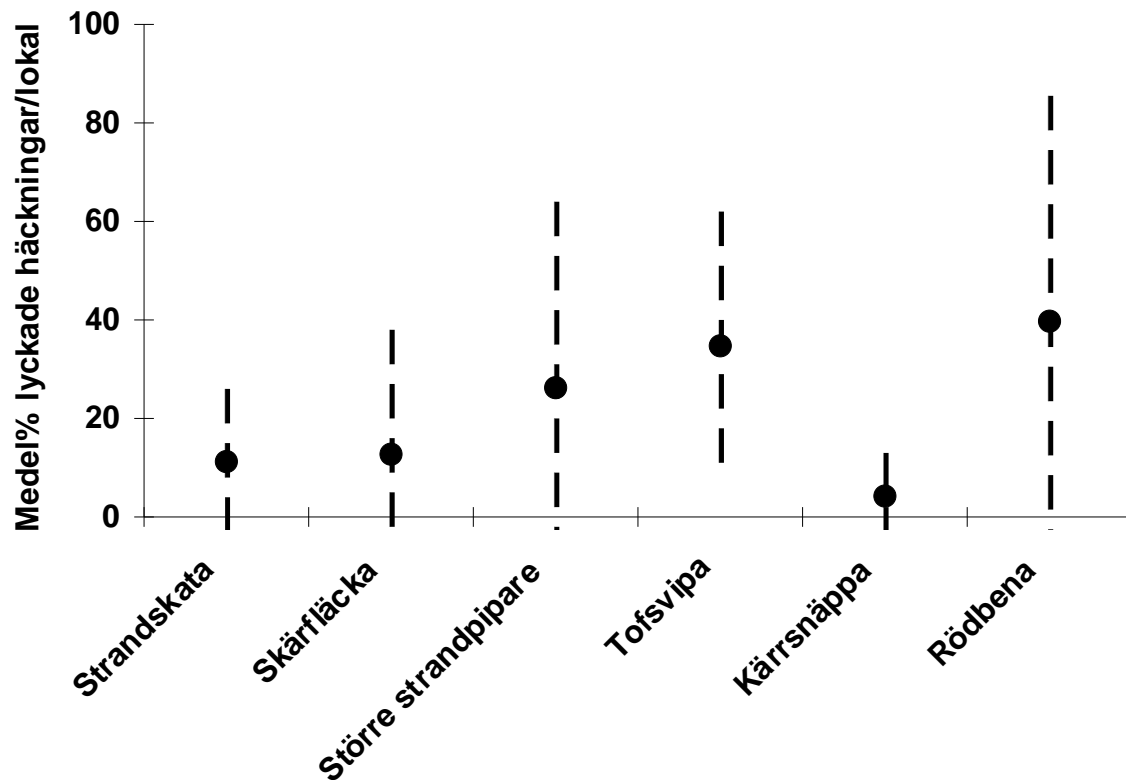
Lokal	Bläsand	Snatterand	Kricka	Sjättrand	Ärta	Skedand	Strandskata	Skärfläcka	Större strandpipare	Mindre strandpipare	Totsvipa	Sydlig kärnsnäppa	Enkelbeckasin	Rödspov	Storspov	Rödbena	Skrattmås	Fiskmås	Skränätärna	Kentst kärna	Fisktärna	Silvertärna	Smätärna	Sydlig gulärta	Antal par				
																									totalt	vadare			
23 Liseredsskär	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6			
24 Lynga	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	4	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	9	8			
25 Morups Tänge	0	0	0	0	0	0	4	3	0	0	9	0	1	0	1	3	0	3	0	0	1	1	0	0	26	21			
26 Agerör	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3			
27 Rönnen	0	1	0	0	0	0	8	10	13	0	13	0	0	0	0	12	0	3	0	0	0	0	7	0	67	56			
28 Farhult	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3			
29 Jonstorp-Farhult	0	0	0	0	0	0	4	10	1	0	8	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	29	29			
30 Jonstorp	0	0	0	0	0	0	5	1	1	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10			
31 Flygeltofta ängar	0	2	0	0	0	2	9	31	3	0	37	0	0	0	0	31	0	0	0	0	6	0	6	1	128	111			
Lundåkrabukten																													
32 mellersta	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5			
Lundåkrabukten																													
33 södra	0	0	0	0	0	0	10	48	1	0	25	0	0	0	0	21	0	0	0	0	2	0	0	6	113	105			
34 Salviken	0	2	0	0	0	1	14	58	2	0	57	0	0	0	0	23	0	0	0	0	0	0	2	5	164	154			
35 Löddeåns mynning	0	2	0	0	2	4	17	0	5	0	83	0	0	0	0	28	0	0	0	0	0	0	0	5	146	133			
Alnarps fä-																													
36 lad/Tågarps hed	0	0	0	0	0	3	6	10	3	0	42	0	0	0	0	21	0	0	0	0	0	0	0	1	86	82			
Bunkeflo strand-																													
37 ängar	0	0	0	0	0	0	11	2	3	1	11	0	0	0	0	14	0	6	0	0	0	1	0	0	49	42			
38 Dynan	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	1	1	0	8	4			
39 Tygelsjö ängar	0	0	0	0	1	2	6	2	4	0	35	6	1	0	1	15	0	0	0	0	0	0	0	4	77	70			
40 Gessie ängar	0	0	0	0	1	0	3	1	3	0	12	3	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	1	29	27			
41 Eskilstorps holmar	0	0	0	0	0	0	11	25	1	0	0	0	0	0	0	2	0	9	2	0	0	17	6	-	73	39			

Lokal	Bläsand	Snatterand	Kricka	Sjätänd	Ärta	Skedand	Strandskata	Skärfläcka	Större strandpipare	Mindre strandpipare	Totsvipa	Sydlig kärrsnäppa	Enkelbeckasin	Rödspov	Storspov	Rödbena	Skrattmås	Fiskmås	Skränätärna	Kentisk tärna	Fisktärna	Silvertärna	Småtärna	Sydlig gulärta	Antal par	
																									totalt	vadare
42	0	0	0	0	0	0	7	3	6	0	15	8	0	0	0	12	0	1	0	0	0	0	0	-	52	51
43	0	0	0	1	0	1	14	13	10	0	15	14	0	0	0	10	0	0	0	0	0	1	1	-	80	76
44	0	4	0	0	1	2	9	45	4	0	30	0	0	0	2	23	0	0	0	0	0	0	0	-	120	113
45	0	4	0	0	0	3	16	69	9	0	13	2	0	0	0	33	0	53	0	0	0	70	23	-	295	142
46	0	1	0	0	0	0	7	0	1	0	7	0	0	0	0	7	0	2	0	0	0	0	0	-	25	22
47	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	3	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	-	14	14
48	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	23	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0	0	-	41	41
49	0	0	0	0	0	0	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	-	7	5
50	0	0	0	0	0	0	5	50	2	0	16	0	0	0	0	17	0	0	0	0	0	1	6	-	97	90
51	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	-	10	10
52	0	1	0	0	0	0	7	3	6	0	4	0	0	0	0	3	0	3	0	0	0	5	9	-	41	23
53	0	0	0	0	0	0	5	2	2	0	10	0	0	0	0	4	0	1	0	0	0	0	2	-	26	23
54	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
55	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	3	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	1	-	11	10

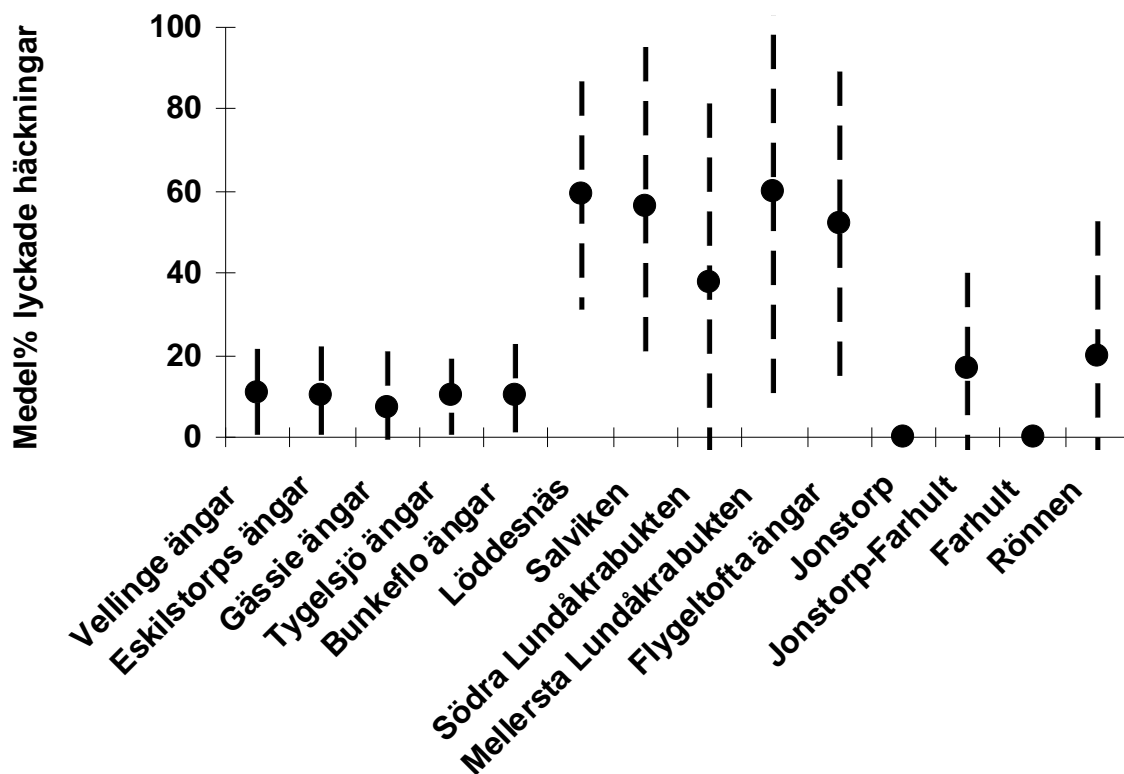
Summa Halland	0	12	1	0	8	9	101	118	34	3	313	9	13	3	8	213	2089	82	0	0	45	12	12	23	3108	815
Summa Skåne	0	17	0	1	5	18	198	385	85	1	467	33	1	0	3	317	0	80	2	0	8	96	66	23	1806	1490
Summa Halland+ Skåne	0	29	1	1	13	27	299	503	119	4	780	42	14	3	11	530	2089	162	2	0	53	108	78	46	4914	2305

Häckningsframgång hos vadare 2007

Från huvuddelen av de skånska kärrsnäppelokalerna insamlades även detaljerade data om häckningsframgång för samtliga vadararter (både bon och ev. utkläckta ungpåglar följdes under säsongen). I ett försök att uppskatta häckningsutfallet även från ytterligare lokaler har vi använt oss av antalet observerade ungpåglar och varnande adulta fåglar vid det tredje besöket (början av juni). Vi är medvetna om att detta inte är ett absolut mått på egentlig häckningsframgång eftersom flera vadararter vid denna tid har små ungar som har relativt lång tid kvar till att bli flygga (t.ex. rödbena), vilket innebär att framgången överskattas. För andra arter är denna tid dock sammanfallande med slutet på ungarnas uppväxttid (t.ex. första-kullar av tofsvipa) och bör här mer korrekt visa på verklig häckningsframgång. Måttet som fås genom denna metod är därför grovt, men bör ändå ge en fingervisning om "hur det gått" i ett relativt perspektiv.

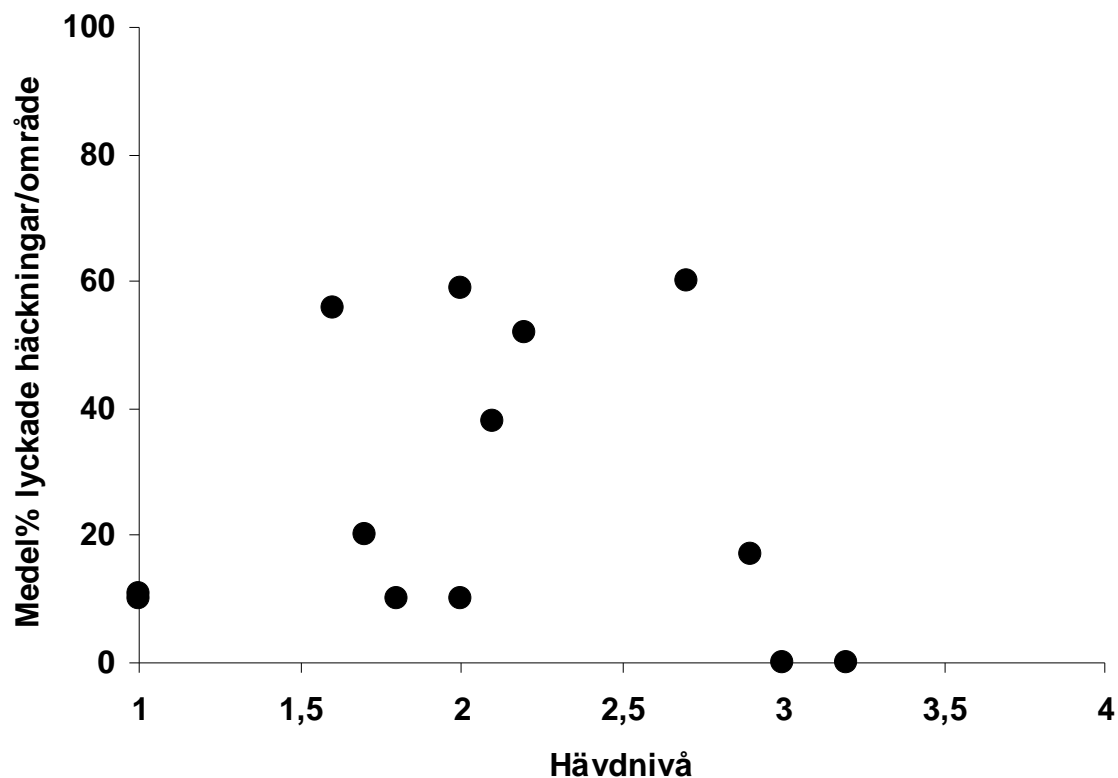
Figur 2. Andel lyckade häckningar per vadarart på västra Skånes strandängar 2007. Punkten visar medelvärdet för alla områden där data om häckningsframgång insamlats. Strecken visar standardavvikelsen. Antalet lokaler som ingår varierar mellan arter (strandskata 14 lokaler, skärfläcka 11 lokaler, större strandpipare 12 lokaler, tofsvipa 14 lokaler, kärrsnäppa 4 lokaler och rödbena (14 lokaler).

Figur 3. Andel lyckade vadarhäckningar per område på västra Skånes strandängar 2007. Punkten visar medelvärdet för alla häckande vadare i området (alla arter sammanslagna). Strecken visar standardavvikelsen för värden på häckningsframgången för enskilda arter i resp. område. Antalet arter per område varierar mellan två (i de fallen har inget variationsmått beräknats) och sex.

Resultatet av denna genomgång visar att det finns stora skillnader mellan arter och mellan lokaler. Vissa generella mönster syns dock. Tittar vi först på olika arter finner vi att de talrika arterna tofsvipa och rödbena generellt lyckades bättre än de fåtaligare arterna. Vidare finner vi att den mest sällsynta och mest utsatta arten, sydlig kärrensnäppa, hade den utan jämförelse sämsta häckningsframgången av samtliga vadararter (figur 2). För vissa arter är variationen mellan olika områden stor, i exempelvis rödbenas fall täcker variationen näst intill hela spannet från noll till 100 %.

Häckningsframgången i relation till rådande hävdnivå vid säsongens inledning visade inga klara mönster (figur 4). I det här materialet förefaller det dock som om lokalerna med måttlig hävd (hävdnivå kring 2) generellt hade högre häckningsframgång än välhävdade (hävdnivå 1) och svagt hävdade (hävdnivå 3) lokaler. Materialet är dock litet och inga alltför djupa slutsatser ska dras. Givetvis finns bara i begreppet ”hävd” betydligt fler faktorer inblandade än vad en enkel klassning kan ge svar på. Förutom hävdens medelnivå är rimligen även variation, förekomst av våta partier etc. av stor betydelse, faktorer som inte har kontrollerats här.

Figur 4. Andel lyckade vadarhäckningar per område på västra Skånes strandängar 2007 i förhållande till rådande hävdnivå inför häckningssäsongen 2007. Punkten visar medelvärdet för alla häckande vadare i resp. område (alla arter sammanslagna, N = 13 områden)

Jämför vi till sist *förändringen* i hävdnivå mellan 2002 och 2007 med häckningsutfall 2007 för de lokaler där hävden klassats både 2002 och 2007 (11 lokaler), finner vi inget uppenbart mönster. Lokaler med god häckningsframgång fanns både bland de där hävden ökat och de där hävden försvagats sedan 2002. Samma spridda mönster fanns även för lokaler med dålig häckningsframgång.

Jämförelser med tidigare inventeringar

Generellt

I tabell 2 och 3 jämför vi resultatet för 2007 med tidigare heltäckande inventeringar för samtliga vadararter. För Halland kan jämförelse göras med heltäckande inventeringar från 1970 och 2002, medan det för Skåne enbart jämförs med 2002. I bilaga 2 och 3 görs jämförelser med samtliga tidigare inventeringar lokal för lokal.

Tabell 2. Antalet taxerade par på de halländska strandängarna 1970 (Unger 1970b), 2002 och 2007 tillsammans med den procentuella förändringen. * = inte inventerad

Art	1970	2002	2007	Förändring (%) 1970-2007	Förändring (%) 2002-2007
Bläsand	*	2	0		-
Snatterand	*	15	12		-20
Kricka	*	1	1		0
Stjärtand	*	1	0		-
Årta	*	9	8		-11
Skedand	*	16	9		-44
Strandskata	133	126	101	-32	-20
Skärfläcka	50	158	118	+236	-25
Mindre strandpipare	0	8	3	+	-63
Större strandpipare	65	71	34	-47	-52
Tofsvipa	368	407	313	-15	-23
Kärrensäppa	101	25	9	-91	-64
Brushane	53	0	0	-	-
Enkelbeckasin	19	24	13	-32	-46
Rödspov	9	4	3	-67	-25
Storspov	1	7	8	+	+14
Rödbena	284	298	213	-25	-29
Skrattmåsar	1800	1758	2089	+16	+19
Fiskmåsar	118	167	82	-31	-51
Kentsk tärna	0	15	0	-	-
Fisktärna	6	28	45	+750	+60
Silvertärna	0	20	12	0	-40
Småtärna	3	33	12	+400	-64
Gulärta	*	38	23		-39
Antal vadare	1083	1128	815	-25	-28
Antal vadare exkl. skärfläcka	1033	970	697	-33	-28
Antal måsar och tärnor	1927	2021	2240	+16	+11
Totalt	3010	3149	3055	+5	-3

Tabell 3. Antalet taxerade par på strandängar i västra Skåne 2002 och 2007 tillsammans med procentuell förändring. * För gulärta ingår ej alla lokaler utan endast de 14 lokaler varifrån data finns från båda åren.

Art	2002	2007	Förändring (%) 2002-2007
Bläsand	2	0	-100
Snatterand	11	17	+54
Årta	8	5	-38
Skedand	19	18	-5
Stjärtand	0	1	+100
Strandskata	224	198	-12
Skärfläcka	649	385	-41
Mindre strandpipare	1	1	0
Större strandpipare	142	85	-40
Tofsvipa	564	467	-17
Kärrensäppa	53	33	-38
Enkelbeckasin	1	1	0
Storspov	6	3	-50
Rödbena	370	317	-14
Skrattmås	48	0	-100
Fiskmås	71	80	+13
Skräntärna	2	2	0
Silvertärna	129	96	-26
Fisktärna	22	8	-64
Småtärna	82	66	-20
Gulärta*	39	23	-41
Antal vadare	2010	1490	-26
Antal vadare ex- klusive skärfläcka	1361	1105	-19
Antal måsar och tärnor	354	252	-29
Totalt	2443	1806	-26

Större strandpipare tillhör de arter som minskat kraftigt i både Skåne och Halland. Foto: Lasse Olsson

Inventeringen visar på genomgående kraftiga och allvarliga minskningar av vadarbestånden. I både Halland och Skåne är minskningen fördelad på nästan samtliga vadararter. Genomsnittsminskningen per art är hela 31 % på fem år.

Resultaten för vadarna är negativa över hela linjen i både Halland och Skåne. I Halland har minskningarna varit dramatiska och arter som större strandpipare och kärrsnäppa har minskat med 52 respektive 64 % . För mindre talrika arter som mindre strandpipare, rödspov och enkelbeckasin har bestånden halverats, medan övriga, talrikare arter uppvisar minskningar i intervallet 20 till 29 % . Storspoven är ett undantag och uppvisar en svag ökning från 7 till 8 par. Notera dock att det handlar om mycket låga antal. Variationen mellan olika områden är stor. På de nordhalländska Tjolöholm-Ölmevalla, och speciellt Vallda, har minskningarna varit dramatiska. I det sistnämnda området fanns en knapp tredjedel av vadarantalen från 2002 kvar medan det skett en halvering i Tjolöholm-Ölmevalla. På Svinholmen, som stod utan hävd 2007, fanns inga vadare alls kvar. Även vid Lisered-Lynga i Falkenbergs kommun var minskningen mycket kraftig. Båtafjorden, Klosterfjorden och Sik är tre områden som klarat sig bättre. I Båtafjorden noterades till och med en svag ökning av antalet par.

Kærrensna fortsätter att minska i både Halland och Skåne. Foto: Lars-Åke Flodin

I Skåne låg de enskilt största minskningarna hos skärfläcka, större strandpipare och sydlig kärrensna som alla uppvisade 38-41% lägre bestånd 2007 än 2002. Även storspov uppvisade en procentuellt sett stor minskning, men här är det frågan om få par vid båda inventeringstillfällena. Strandskata, tofsvipa och rödbena uppvisade mer måttliga minskningar i storleksordningen 12-17%.

Delar vi upp det skånska materialet i två delar, strandängar belägna norr respektive söder om Malmö framträder betydande geografiska skillnader i förändringarna mellan 2002 och 2007 (tabell 4 och 5).

Söder om Malmö har vi betydande minskningar hos flertalet arter, totalt sett på över 40 %. Norr om Malmö däremot finner vi både ökning och minskningar och totalt sett har antalet vadarpar ökat med närmare 20 %.

Sammantaget visar inventeringen 2007 på dramatiska minskningar för de flesta ingående arterna på de halländska och skånska strandängarna och då speciellt vadarna. Minskningarna berör i princip alla vadararter och omfattar hela kuststräckan mellan Vallda i norr till Falsterbo i söder. Vissa strandängspartier har klarat sig bättre och andra sämre, men den negativa trenden gäller hela kustområdet. De fåtaliga undantagen utgörs i Halland av skrattmå och

fisktärna. För skrattnås ökade antalet par i kolonin på Getterön och fisktärnans ökning härstammar från en nyetablering i Båtafjorden.

I Skåne uppvisar snatterand och fiskmås högre siffror under 2007 jämfört med 2002. Tärnorna minskade generellt, undantaget skrântärna som häckade med två par båda åren. För övriga tärnor kan en del av minskningen skyllas på genomgående högt vattenstånd under våren vilket förhindrade häckningar i åtminstone delar av området. I exempelvis Lundåkrabukten häckar tärnorna normalt på de sandrevlar som finns utanför själva kustlinjen (totalt 40 par av tre arter 2002). 2007 fanns knappt några tillgängliga revlar, och de få revlar som fanns spolades över vid flera tillfällen med resultat att endast 14 par tärnor av två arter försökte sig på att häcka. Samma faktorer kan tänkas ligga bakom den relativt kraftiga minskningen av antalet tärnpar även i de södra delarna av Skåne då höga vattennivåer rapporterats även från de delarna.

Den enda tätting som inventeras, gulärta, drabbades också av en kraftig tillbakagång med 39 respektive 41 % i Halland och Skåne.

Tabell 4. Antalet taxerade vadarpar på skånska strandängar söder om Malmö 2002 och 2007 tillsammans med procentuell förändring.

Art	2002	2007	Förändring (%)
Strandskata	142	122	-14
Skärfläcka	555	217	-61
Mindre strandpipare	0	1	+100
Större strandpipare	105	56	-47
Tofsvipa	336	197	-41
Kärnsnäppa	53	33	-38
Enkelbeckasin	1	1	0
Storspov	4	3	-25
Rödbena	250	172	-31
Antal vadare	1446	802	-44
Exklusive skärfläcka	891	585	-34

Tabell 5. Antalet taxerade vadarpar på skånska strandängar norr om Malmö 2002 och 2007 tillsammans med procentuell förändring.

Art	2002	2007	Förändring (%)
Strandskata	82	76	-7
Skärfläcka	104	168	+62
Mindre strandpipare	1	0	-100
Större strandpipare	37	29	-22
Tofsvipa	228	270	+18
Kärrensäppa	0	0	0
Enkelbeckasin	0	0	0
Storspov	2	0	0
Rödbena	120	145	+21
Antal vadare	574	688	+20
Exklusive skärfläcka	470	520	+11

Fisktärna minskar i Skåne medan den ökar i Halland. Foto: Stefan Hage

Bryter vi ner resultaten på en ännu mer detaljerad nivå i form av fyra delområden (Skälderviken, Lomma- och Lundåkrabukten, Bunkeflo-Foteviken och Falsterbonäset) finner vi att det förefaller finnas skillnader även på en mindre skala än ovan nämnda. Resultaten sammanfattas i tabell 6 nedan.

Tabell 6. Antalet registrerade vadarpar vid inventeringarna 2002 och 2007, fördelat på fyra större delområden i Skåne (som vart och ett består av 4-10 lokaler).

Delområde	Antal vadarpar 2002	Antal vadarpar 2007 (förändring)	Antal vadarpar exkl. skärfläcka 2002	Antal vadarpar exkl. skärfläcka 2007 (förändring)
Skälderviken	97	98 (+1%)	82	77 (-6%)
Lommabukten & Lundåkrabukten	477	590 (+24%)	388	443 (+14%)
Bunkeflo-Foteviken	845	564 (-33%)	691	403 (-42%)
Falsterbonäset	591	238 (-60%)	200	182 (-9%)

Mönstret från siffrorna från indelningen i norr respektive söder om Malmö går igen, det har skett mer negativa förändringar i söder än i norr. Exkluderar vi skärfläckorna från analysen framträder särskilt Bunkeflo-Foteviksområdet som den del där antalen har minskat mest. Här har nästan hälften av alla häckande vadare försvunnit mellan 2002 och 2007. Som kontrast till detta framstår främst lokalerna i Lomma- och Lundåkrabukten där t.o.m. en svag ökning kan skönjas.

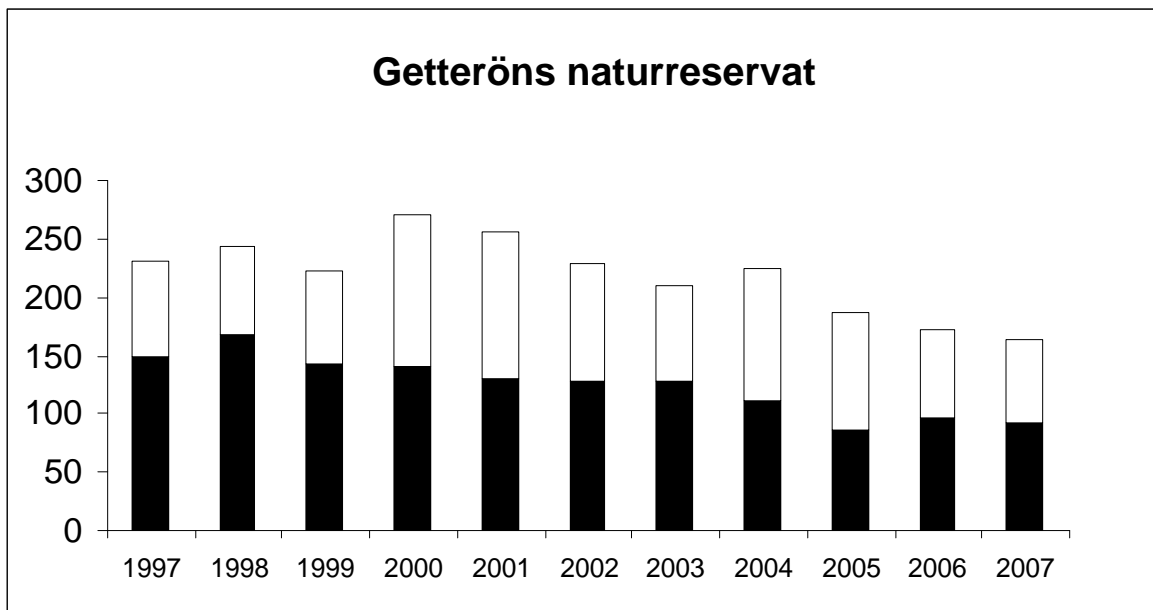
Mellanårsvariation

Ett problem vid utvärdering av två punktinventeringar med ett antal års intervall är ofta att man saknar kunskap om hur ”bra” eller ”udda” olika häckningssäsonger har varit. Det är därför värdefullt att årliga inventeringar finns tillhands. I Halland finns denna typ av data från Getteröns naturreservat och Galtabäck-Utteros-området, medan det i Skåne finns data från Vellinge kommun och Tågarps hed-Alnarps fälad sedan 1990-talet (se figur 5-9 nedan). Från Halland visar resultaten från Getterön på en nära nog kontinuerlig minskning av vadarna sedan 1997. Förändringarna i Galtabäck-Utteros-området är mindre rätlinjiga, men visar på en nedåtgående trend från 1999.

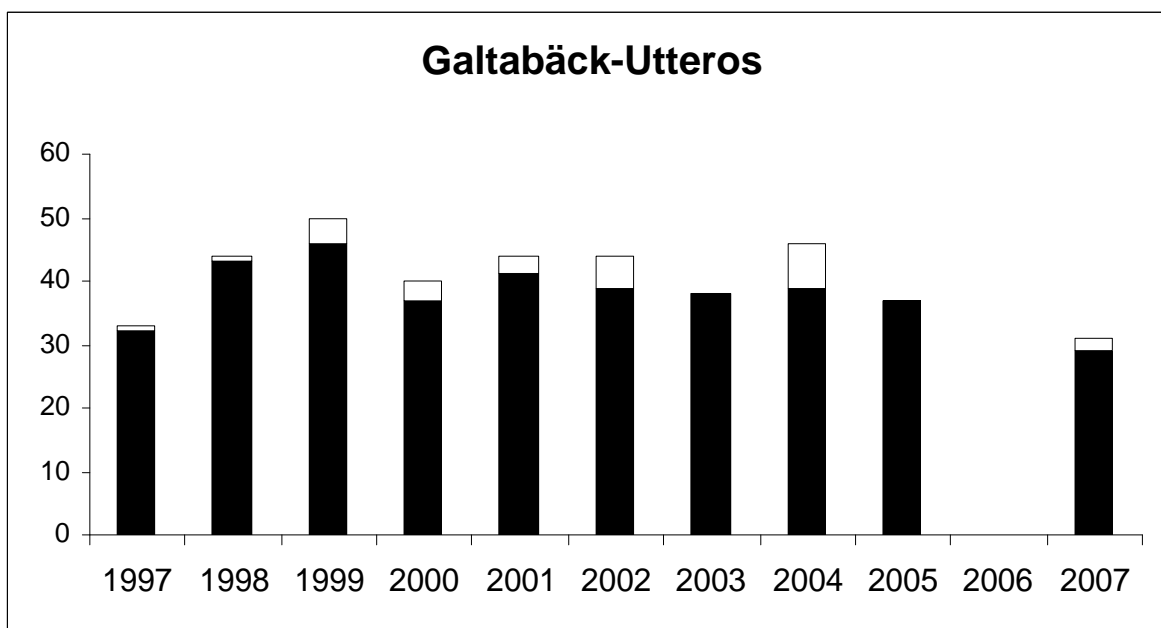

Getterön är bland de lokaler som inventeras årligen. Foto: Lars-Åke Flodin

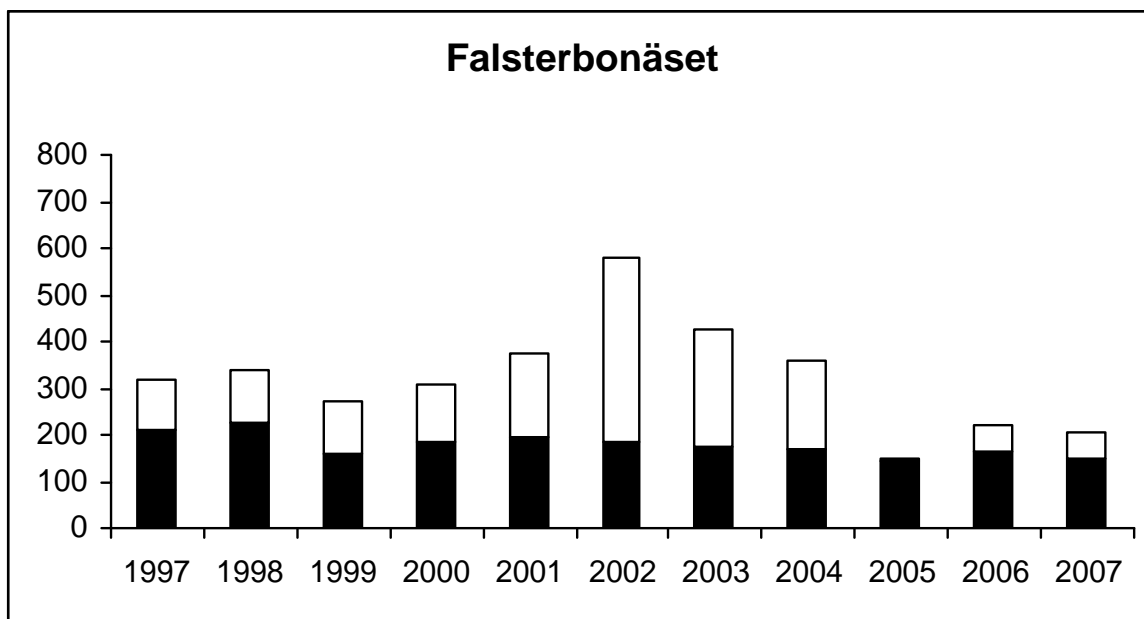
I Skåne kan vi konstatera att skärfläcken hade ett riktigt bra år 2002 då knappt 400 par häckade på Falsterbonäset, medan Foteviken och Tågarp-Alnarp hade ”normala” antal av skärfläckor detta år. Efterföljande år minskade antalet skärfläckor på Falsterbonäset rejält och arten hade 2007 en av de sämre noteringarna sedan de årliga räkningarna startade 1997. Den övriga vadarfaunan har varit tämligen stabil på Falsterbonäset sedan 1997 även om en svag minskning kan skönjas. I Foteviken däremot har vadarbeståndet minskat kontinuerligt sedan 2001 och de låga summorna 2007 passar in i den negativa trenden för området. I Tågarp-Alnarp låg värdena för vadarbeståndet både 2002 och 2007 nära medelvärdet för perioden 1997-2007. Vi konstaterar därför att antalet häckande par år 2007 inte var något udda år varken i Skåne eller i Halland utan att årets siffror (tyvärr) faller in i den generella bild som ges av ett längre perspektiv, med årliga inventeringar som utgångspunkt.

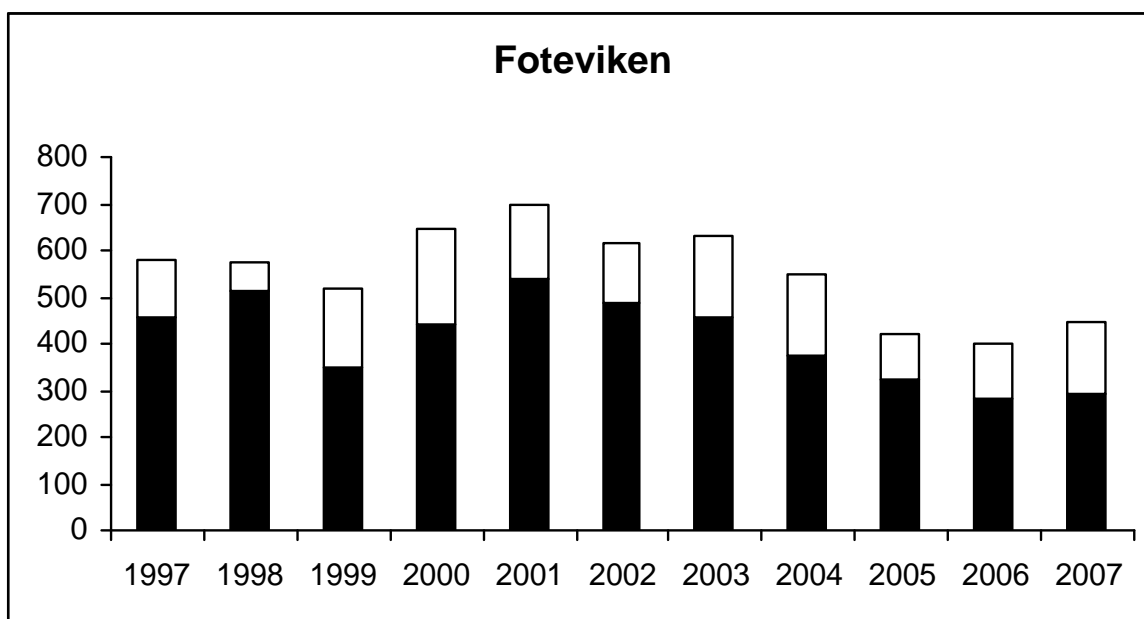
Figur 5. Antalet taxerade par av vadare exklusive skärfläcka (svart del av staplar) och skärfläcka (vit del av staplar) inom Getteröns naturreservat 1997-2007 (Flodin & Hirsimäki opubl.)

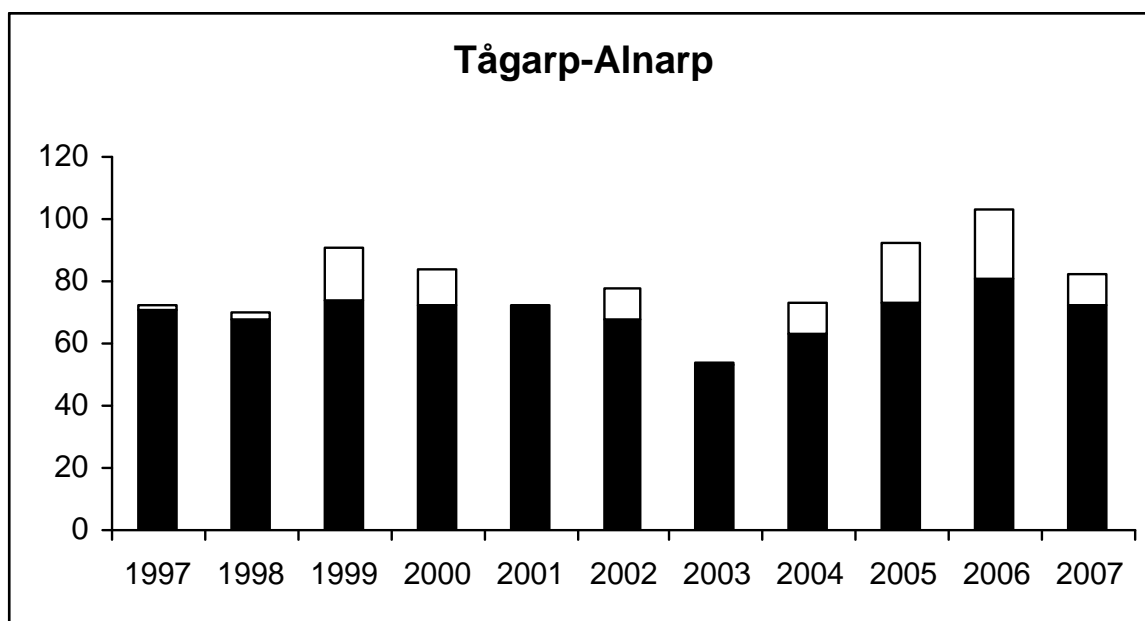
Figur 6. Antalet taxerade par av vadare exklusive skärfläcka (svart del av staplar) och skärfläcka (vit del av staplar) inom Galtabäck-Uttersos-området 1997-2007 (Gunnar Pettersson opubl.). Data saknas från 2006.

Figur 7. Antalet taxerade par av vadare exklusive skärfläcka (svart del av staplar) och skärfläcka (vit del av staplar) på Falsterbonäset (väster om Falsterbo kanal) 1997-2007 (baserat på Karlsson i brev).

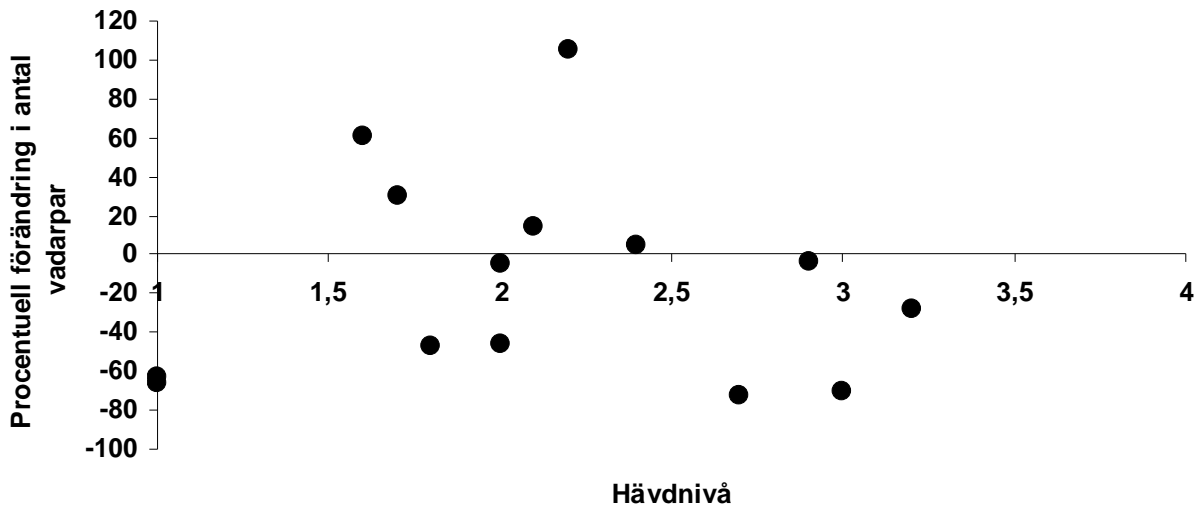
Figur 8. Antalet taxerade par av vadare exklusive skärfläcka (svart del av staplar) och skärfläcka (vit del av staplar) i Foteviken (inom Vellinge kommun) 1997-2007 (baserat på Karlsson i brev).

Figur 9. Antalet taxerade par av vadare exklusive skärfläcka (svart del av staplar) och skärfläcka (vit del av staplar) Tågarp/hed/Alnarps fälad 1997-2007 (baserat på Bengtsson i brev).

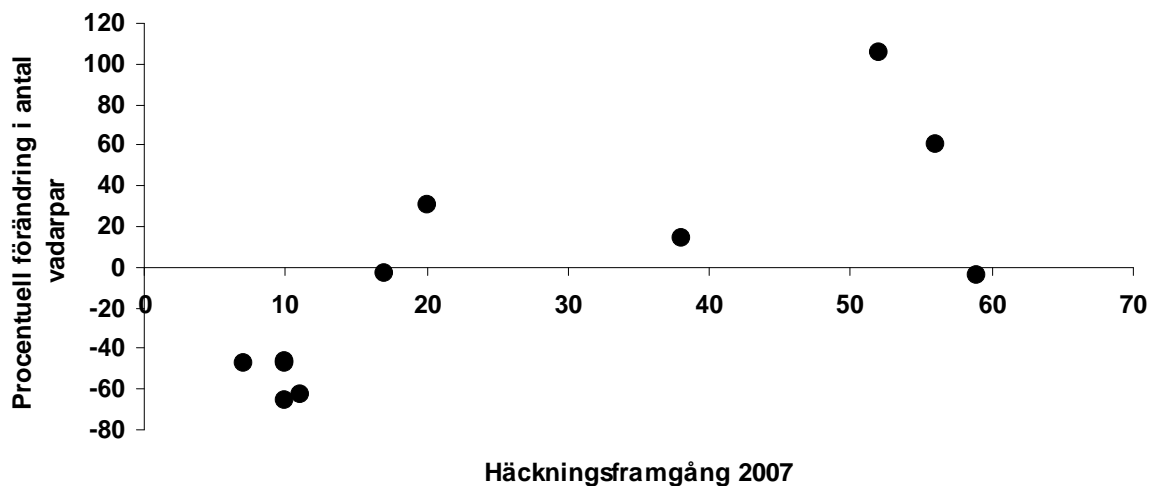
Förändringar i förhållande till hävd och häckningsframgång

Jämför vi förändringen i antal vadarpar mellan 2002 och 2007 med rådande hävdstatus inför häckningssäsongen 2007, för den skånska delen av materialet, kan vi notera att lokala populationsökningar (positiva värden) noterades i områden med hävdklass 1,5-2,5, medan lokala populationsminskningar (negativa värden) finns över hela det täckta spannet av hävdklassningar (1-3,5) (figur 10). Det verkar alltså inte vara direkt som så att vadarna enbart minskat i dåligt hävdade ängsområden.

Figur 10. Den procentuella förändringen i antalet vadarpar i Skåne mellan 2002 och 2007 i förhållande till noterad hävdnivå inför häckningssäsongen 2007. Hävdnivå 1 = välhävdad; hävdnivå 4 = helt ohävdad. Endast egentliga strandängar är inkluderade i figuren (N = 14).

En jämförelse mellan förändring i hävdstatus och antalet häckande vadarpar mellan 2002 och 2007 visade inte heller några helt klara mönster. Vadarna har minskat i antal i områden med ökad hävd, oförändrad hävd och försvagad hävd. Områden där vadarna ökat i antal har i genomsnitt något svagare hävd 2007 jämfört med 2002.

Figur 11. Den procentuella förändringen i antalet vadarpar mellan 2002 och 2007 i förhållande till noterad häckningsframgång i samma område under 2007. Endast egentliga strandängar med > 10 häckande vadarpar är inkluderade i figuren (N = 10).

Jämförs till sist häckningsframgången i Skåne 2007 med populationsutveckling 2002-2007 på samma lokaler fås ett signifikant positivt samband (*Spearman's rang korrelation*, $r_s = 0,72$, $p = 0,012$, $N=10$). De områden som hade låg häckningsframgång under 2007 var också de som har haft störst populationsminskningar 2002-2007. Givetvis kan inte häckningsframgången 2007 ha påverkat hur många par som etablerade sig på respektive strandäng under tidiga våren 2007. Skulle det dock vara så att häckningsframgången som noterades 2007 är ett led i ett större mönster där även tidigare års häckningsframgång följer det mönster som framträder under 2007 (se figur 3), med låg häckningsframgång i vissa delar och högre framgång i andra, skulle detta kunna förklara de lokala nedgångar i antal häckande par som förekommit främst i Foteviksområdet. Även om vi inte har några säkra data på att så skulle vara fallet så finns klara indikationer i den riktningen (Jönsson muntl., Green & Ottvall opubl.).

Artvis genomgång av vadare

Skärfläcka *Recurvirostris avosetta* (Natura 2000-art)

I Halland var förekomsten av skärfläcka koncentrerad till två stora kolonier, Båtafjorden och Getterön. På båda platserna häckar flertalet par i anlagda dammar. På Getterön anlades dammarna 1992 och i Båtafjorden ungefär 10 år senare. På flera andra lokaler häckar oregelbundet enstaka eller mindre grupper med skärfläckor. Totalt minskade skärfläckorna i Halland med 25 % mellan 2002 och 2007.

I Skåne var skärfläckan den art som uppvisade den enskilt största minskningen mellan 2002 och 2007. Antalet par i Skåne minskade från 649 till 385 (-41 %). Minskningen var inte jämnt geografiskt fördelad utan störst minskningar registrerades på Falsterbonäset (86 %), medan övriga delar uppvisade mer måttliga minskningar, eller t.o.m. små ökningar. Skärfläckan skiljer sig från övriga vadare genom att stor omflyttning ofta äger rum mellan lokaler och år. Stora kolonier kan finnas på en plats ett år, för att nästa år vara helt försvunna. Exempelvis har antalet par på Falsterbonäset varierat mellan sex och 391 per år under perioden 1997-2007! Noteras bör att absoluta toppvärdet registrerades just år 2002, en siffra som övriga år aldrig har varit i närheten av. Även totalt sett var 2002 ett toppår för arten i både Skåne och Halland, och det är möjligt att siffrorna från det året mer var ett resultat av dåliga förhållanden på andra platser (Danmark?) än goda förhållanden i Sverige. Sett i ett längre perspektiv är årets siffra ganska normal, klart inom den stora normala variationen på mellan 100 och 500 häckande par i Skåne.

Häckningsframgången i de två stora halländska skärfläckekolonierna är normalt låg. Under de 15 år som gått sedan dammen på Getterön anlades så är det endast ett år då rikligt med ungar har blivit flygga. Övriga år har, trots att det ofta är fler än 100 häckande par på plats, endast enstaka ungar överlevt till flygg ålder. I dammarna hålls vattennivån konstant varför vattenståndsvariationer med påföljande dränkning av bona inte är orsaken till det dåliga häckningsresultatet (se nedan). Den huvudsakliga anledningen är istället predation och den vanligaste predatorn har visat sig vara tornfalk. Tornfalkar häckar i den närbelägna hamnen och jagar

regelbundet på Getterön. Falkarna plockar ofta ungarna innan de ens hinner lämna häckningsöarna. De ryttlar på hög höjd, dyker ner och tar sina byten innan de gamla skärfläckorna hinner reagera. Andra predatorer som iakttagits är skrattmå, fiskmå och havstrut. Även kolonin i Båtafjorden har haft låg reproduktionsframgång till följd av predation. En stor del av predationen här har utförts av gråtrut och ormvråk som har specialiserat sig på skärfläckeungar.

Skärfläckan i Skåne tillhörde de arter som generellt uppvisade en låg häckningsframgång under 2007. Till skillnad från en del andra arter (t.ex. kärnsnäppa se nedan) och skärfläckorna i Halland är det dåliga resultatet i många fall inte enbart ett direkt resultat av predation på bon och ungar, utan beror i många fall på vattenståndsvariationer i Öresund. Skärfläckorna väljer på vissa lokaler ofta att lägga sina bon på exponerade revlar utanför ängarna, så också 2007. I exempelvis Salviken fanns 26 bon på en revel, vilka alla spolades bort i samband med högvatten i maj månad. En del av dessa fåglar la nya kullar på samma revel, dessa bon spolades dock även de bort i samband med nästa högvatten. I Lundåkrabukten upprepades samma historia. 48 bon på revlar spolades bort i maj. Här föreföll det som om detta helt enkelt fick fåglarna att ge upp, och inga nya häckningsförsök noterades.

Strandskata *Haematopus ostralegus*

I Halland har antalet strandängshäckande strandskator minskat kontinuerligt sedan 1970, en minskning som accelererat de senaste fem åren då minskningen var 20 %. På de halländska strandängarna häckar strandskatorna med spridda par, men med en koncentration på Balgö, där mer än en tredjedel av de inventerade paren noterades.

I Skåne noterades en svag minskning från 215 par 2002 till 198 par 2007, vilket innebar den procentuellt sett minsta förändringen bland de något mer talrika vadararterna. Söder om Malmö gick arten tillbaka något i området från Tygelsjö ängar söderut via Eskilstorps ängar ner till Vellinge ängar, men på Falsterbonäset var förändringarna av marginell karaktär. Norr om Malmö kan en förflyttning av par mellan inventeringarna från mellersta Lundåkrabukten till Flygeltofta ängar misstänkas. Strandskatan hade låg häckningsframgång 2007, men detta är ganska normalt för en art med så hög årlig överlevnad som strandskata. Många par lägger sina bon på intilliggande åkrar och inte på den betade strandängen.

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*

Efter att de halländska större strandpiparna haft en till synes stabil numerär mellan 1970 och 2002, har en kraftig minskning skett under de senaste fem åren då beståndet har halverats. De flesta lokaler som hyste häckande större strandpipare 2002 uppvisade minskningar till 2007. Några lokaler utmärker sig särskilt, exempelvis Ölmevalla, där det fanns tolv par 2002, men endast ett par fem år senare. Även vid Årnäs och Gamla Köpstad var det kraftiga minskningar. Mot denna trend går Båtafjorden där arten istället ökat från åtta till 15 par.

I Skåne var större strandpiparna en av de arter som minskade mest mellan inventeringarna. Arten gick tillbaka 39 % från 139 par 2002 till 85 par 2007. I stort sett hela tillbakagången observerades söder om Malmö där artens beståndsstorlek nästintill halverades under femårsperioden. Vellinge ängar hade högst antal par i denna del av Skåne med tio par (26 par 2002) medan Rönnen hade 13 par (tolv par 2002). Den större strandpiparen trivs bäst på kortsnaggade strandängar, gärna där sand bryter igenom. De hårt betade strandängarna i Foteviksområdet tycks dock inte vara gynnsamma för populationsutvecklingen. Arten häckar förstås också på sandrevlar och påverkas liksom skärfläckan av onormalt högt vattenstånd som kan skölja bort ägg från bon.

Svartbent strandpipare *Charadrius alexandrinus* (Natura 2000-art; Försvunnen, RE)

Sedan inventeringen 2002 då arten saknades som svensk häckfågel har tillfälliga häckningar konstaterats i sydvästra Skåne 2004 (ett par), 2005 (ett par) och 2006 (två par). Tre av de fyra häckningarna på senare år har ägt rum på Vellinge ängar. Under 2007 har endast sporadiska observationer gjorts på Falsterbonäset och i Foteviken. Förutsättningarna för en återinvandring av arten är inte bättre nu jämfört för fem år sedan då arten ”försvann” som svensk häckfågel. Men enstaka häckningar kan vi säkert räkna med även framöver.

Tofsvipa *Vanellus vanellus*

Tofsvipa är den vanligaste vadaren på strandängar både i Halland och i Skåne. I Halland minskade antalet par mellan 2002 och 2007 med 23 %. Jämfört med 1970 var minskningen något mindre, 15 %. Minskningarna var väldigt tydliga i norra Halland där bestånden i Vallda, Torkelstorp, Tjolöholm och Ölmevalla minskade med 64 %. Men även på Balgö, Getterön och Agerör var minskningarna påtagliga.

I Skåne tappade arten 15 % av de 550 par som inräknades 2002, en tillbakagång liknande rödbenans. Till skillnad från rödbenan har tofsvipan uppvisat en minskande trend både på Falsterbonäset och i Foteviksområdet sedan 2001. Under perioden 2001-2006 minskade tofsvipan med 64 % i Foteviken. Årets säsong blev en uppryckning med en svag ökning från bottennoteringen 2006. Norr om Malmö ökade däremot tofsvipan relativt kraftigt, särskilt på följande lokaler: Flygeltofta ängar, Lundåkrabukten södra och Salviken. En spekulation är att en viss omfördelning ägt rum så att vipor från områdena söder om Malmö har flyttat upp till de lokaler längre norrut som uppvisat öknings. Det är i alla fall mycket anmärkningsvärt att antalet par tofsvipa på sträckan Bunkeflo ängar söderut till Vellinge ängar minskade från 228 par 2002 till 88 par 2007. Tofsvipan hade en hygglig häckningsframgång 2007 både i Halland och i Skåne, särskilt på flera lokaler norr om Malmö. I Foteviksområdet var häckningsframgången betydligt sämre, precis som hos övriga vadare.

Sydlig kärrsnäppa *Calidris alpina schinzii* (Natura 2000-art; Starkt hotad, EN)

Kräftgången för den sydliga kärrsnäppan i Halland och Skåne fortsätter. I Halland fanns kärrsnäppor på fyra lokaler 2002, men detta antal har halverats och totalt registrerades endast nio par tillsammans på dessa båda lokaler. Detta är en minskning med 64 % jämfört med 2002 och med hela 91 % jämfört med de 101 paren som fanns år 1970.

Rödspov är på väg att försvinna som häckfågel i Halland. Foto: Lasse Olsson.

I Skåne noterades kärrsnäppor på fem strandängsområden i Foteviken med totalt 33 par. Det var emellertid oroväckande många oparade hanar i registrerade revir vilket innebär att det häckande beståndet är ännu lägre. De årliga inventeringarna i Vellinge kommun visar att minskningen är kontinuerlig sedan flera år. Sedan 2002 har kärrsnäpporna minskat med totalt 20 par i SV Skåne, en årlig minskning med ca. nio %.

Häckningsframgången har i båda länen varit nästintill obefintlig under 2006 och 2007 p.g.a. mycket hög bopredation. Om nuvarande minskningstakt håller i sig framöver är risken överhängande att kärrsnäppan försvinner från Halland och att maximalt 20 par (eller revir) återstår om fem år i Skåne. Då är vi farligt nära gränsen för när kärrsnäppan inte går att bevara som sydvästsvensk häckfågel. Ett åtgärdsprogram för den sydliga kärrsnäppan är under framtagande. Den svenska populationen av sydlig kärrsnäppa uppskattas idag till ca. 135 par.

Rödspov *Limosa limosa* (Sårbar, VU)

Vid inventering av norra Hallands strandängar 1990 fanns rödspov på tre lokaler: Båtafjorden, Klosterfjorden och Getterön. Som mest fanns 14 par. Sedan dess har antalet minskat och 2007 fanns endast tre par kvar. Åtminstone på Getterön, där som mest tio par har noterats, har häckningsresultatet under 2000-talet varit väldigt dåligt och veterligen har bara en unge blivit flygg under denna tidsrymd.

Storspov *Numenius arquata* (Missgynnad, NT)

Storspoven är fåtalig som häckare på halländska och skånska kustnära strandängar. I Halland finns den på en handfull lokaler. I Skåne observerades den på ett flertal lokaler men endast bedömd som häckande på Tygelsjö ängar (bo funnet) och i inre Foteviken med ett respektive två par.

Rödbena *Tringa totanus*

Även strandängarnas näst vanligaste vadarart, rödbenan, minskar. I Halland minskade arten från 298 par 2002 till 213 (29 %) . Mellan 1970 och 2002 ökade rödbena svagt. Arten har minskat något på i stort sett alla lokaler, men liksom för tofsvipa var minskningen kraftigast i norra länsdelen. Vid Vallda minskade rödbenan från 15 till tre par och vid Ölmevalla från 56 till 30 par. Även på Getterön registrerades en tydlig minskning från 37 till 27 par.

I Skåne noterades 317 par jämfört med 370 par vid inventeringen 2002. Årets resultat var 14% lägre än vid förra inventeringen och totalt sett var detta en relativt liten förändring, möjligen inom ramarna för en ”normal” mellanårsvariation. Gömd bland dessa siffror finns emellertid tydliga geografiska trendskillnader. På Falsterbonäset varierade antalet par av rödbena kring 43-55 par under perioden 1999-2007, dvs. ett relativt stabilt bestånd. Går vi lite längre tillbaka i tiden räknades emellertid 75 par år 1997. I Foteviken minskade beståndsstorleken med 39 % (Tygelsjö och Bunkeflo ängar inte inräknade) eller med 45 % (Tygelsjö och Bunkeflo ängar medräknat) sedan 2002. Högsta noteringen för Foteviksområdet inom Vellinge kommun gjordes 1998 med 166 par vilket kan jämföras med 83 par 2007. Norr om Malmö noterades 145 par 2007 jämfört med 120 par 2002. På flertalet lokaler i denna del av Skåne var antalet par ungefär detsamma de båda åren, den största förändringen observerades på Flygeltofta ängar där antalet par ökade från 17 till 31 par. Också i Skälderviken registrerades en ökning. Häckningsframgången 2007 varierade stort mellan olika områden, men på lokaler såsom Löddesnäs, Salviken och Lundåkrabukten uppskattades en bra bit över hälften av paren ha kläckt fram ungar. Liksom hos flera andra arter var häckningsframgången dålig i Foteviksområdet.

Sammanfattning och slutord

Denna inventering visar att flertalet av de inventerade strandängsfåglarna minskat under den femårsperiod som gått mellan inventeringarna 2002 och 2007. Minskningarna följer samma mönster både i Halland och i Skåne. År 2007 var heller inte ett exceptionellt dåligt år, vilket framgår av data från de områden som inventeras årligen. De låga antalen 2007 följer väl trenderna inom de olika delområdena. Dessvärre är inte denna negativa utveckling för strandängsfåglar begränsad till Halland och Skåne. Från Gotland rapporteras sviktande bestånd för de flesta vadararterna (Johansson m.fl. 2007) . En jämförelse mellan Halland, Skåne och Gotland görs i Tabell 7.

Tabell 7. Förändringar mellan 2002 och 2007 för de sex talrikast häckande vadarna i Halland och Skåne och för jämförelse förändringarna för dessa arter på Gotland mellan 2001 och 2006 (Johansson m.fl. 2007)

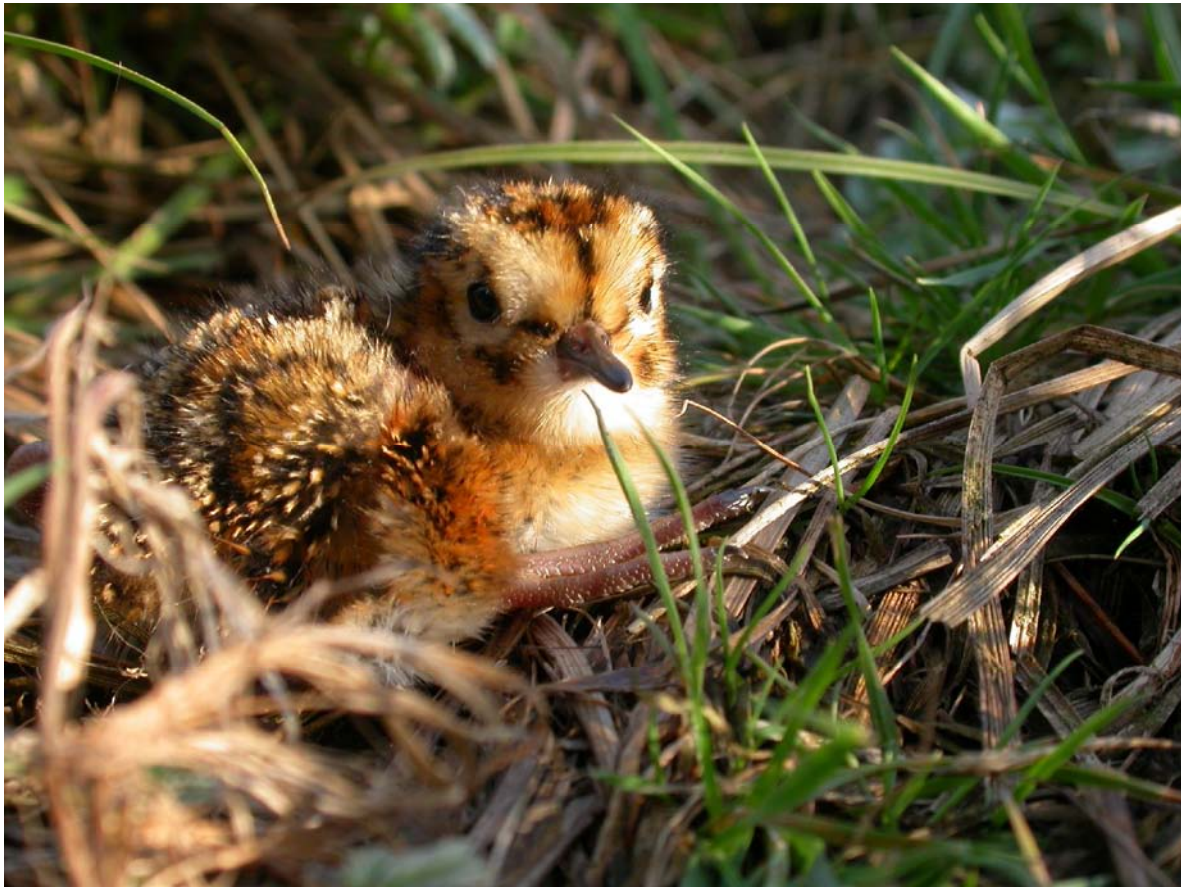
Art	Förändring i Halland (%)	Förändring i Skåne (%)	Förändring i Halland + Skåne (%)	Förändring på Gotland (%)
Strandskata	- 20	- 12	- 15	- 23
Skärfläcka	- 25	- 41	- 38	- 62
Större strandpipare	- 52	- 40	- 44	- 23
Tofsvipa	- 23	-17	- 20	- 28
Kärrensnäppa	- 64	-38	- 46	- 63
Rödbena	- 29	-14	- 21	+ 1
Medelförändring	- 36	- 27	-31	-33

Från flera av de nordvästeuropeiska länderna har liknande dystra rapporter kommit (Hötker et al. 2007). De i Halland och Skåne rapporterade minskningarna är alltså en del av mer storskaliga negativa förändringar för dessa fågelgrupper. Vi har i den här rapporten lagt mycket fokus på vadarna eftersom denna fågelgrupp ofta lyfts fram som en indikator på hur väl skötseln av havsstrandängar fungerar. Det är då naturligtvis oroväckande att vadarna som grupp minskar i antal. Det är inte bara för den sydliga kärrensnäppan, där Foteviken utgör rasens viktigaste fäste i landet, som situationen är kritisk. Den kontinuerliga nedgången måste dock hejdas å det snaraste om kärrensnäppan inte ska gå samma öde till mötes som den svartbenta strandpiparen.

Orsakerna till vadarnas minskningar är inte helt klarlagda. Vid analys av det negativa inventeringsresultatet kan emellertid vissa mönster upptäckas. I Skåne var det t.ex. markanta skillnader i populationsförändringar på lokalerna norr respektive söder om Malmö och det leder förstås till frågan om vad som skiljer dessa geografiska områden åt. Viktiga faktorer i detta sammanhang är hävden och övrig skötsel av ängarna, predation samt tidpunkten för påsläppet av betesdjur. Till viss del hänger dessa faktorer ihop.

Hävden var i Skåne överlag likartad inför häckningssäsongerna 2002 och 2007, dvs. godmättlig hävd. På några lokaler, t.ex. Flygeltofta ängar och inre Foteviken, kan öknings av antalet vadare möjligen förklaras av bättre hävd inför 2007. Dessa områden var till stor del svagt hävdade inför 2002. I området från Bunkeflo ängar och söderut till Eskilstorps ängar var många delar mycket hårt betade våren 2007, närmast att likna vid välansade villaträdgårdsmattor. Många vadare vill lägga boet i en tuva av fjolårsgräs, och om sådant saknas senare lägger t.ex. kärrensäppor sin häckningsstart med risk för sämre häckningsframgång (Paul-Eric Jönsson muntl.). Möjligen ökar också risken för att boet plundras om det inte kan gömmas i högre vegetation. Det kan vara så att ängarna längs denna kuststräcka i Foteviken är alltför hårt betade och att detta förklarar en del av den minskning som observerats där. Tofsvipan har möjligen flytt detta område till förmån för ängarna norr om Malmö där arten ökade i antal på flera lokaler. Men för kärrensäppa och större strandpipare kan minskningarna inte förklaras av att de flyttat till andra områden. I genomsnitt har det dock i Halland och Skåne varit små förändringar i hävden mellan 2002 och 2007 (se ovan), men lokalt kan det ha varit mer påtagliga skillnader. Samma sak rapporteras från Gotland (Johansson m.fl. 2007). Det kan alltså vara svårt att hitta någon tydlig generell koppling mellan sviktande vadarbestånd och förändringar i hävden åtminstone under senare tid.

För flera vadararter har ett lägre antal producerade ungar rapporterats än vad man genom modelleringar kommit fram till behövs för att bestånden inte skall minska (Jönsson 1985, Blomqvist & Johansson 1991, Ottvall & Härdling 2005). En förhöjd predation på ägg och ungar kan alltså vara en faktor som haft stor betydelse. Årets studier av kärrensäppa visade att många vadarbon av samtliga arter plundrades innan kläckning och häckningsframgången var påtagligt låg i Foteviksområdet. Detta står i bjärt kontrast till den högre häckningsframgången som observerades på flera lokaler norr om Malmö. Sambandet mellan populationsförändring sedan 2002 och häckningsframgång 2007 antyder också att predation har haft en betydelsefull del i de observerade minskningarna hos flera arter. Vi vet från tidigare undersökningar att årets geografiska skillnad i häckningsframgång har varit gällande också under andra år under 2000-talet, men någon sammanställning finns ännu bara för 2007. Vadare är långlivade med många reproduktionstillfällen. Den nu registrerade kraftiga minskningen kan vara en ”skuld” som fått genomslag efter många år med för låg reproduktion. Mönstret som noterats i Skåne stämmer också väl överens med noterade förändringar i Tyskland där ohäckande populationer av vadare, utsatta för lägre predationstryck, generellt uppvisat en gynnsammare beståndsutveckling än fastlandshäckande dito, utsatta för högre predationstryck (Hötker et al. 2007).

Allt färre kärrsnäppeungar kläcks på strandängarna i Skåne och Halland. Foto: Lars-Åke Flodin

Den osäkerhet som finns om olika faktorer betydelse för de rapporterade minskningarna innebär inte att man skall vänta med att sätta in åtgärder. Det är istället än viktigare att man kraftfullt arbetar med de faktorer som man känner till. Vi vet vilken typ av habitat som vadarna behöver och det behövs aktiva åtgärder för att se till att hävden blir lagom intensiv, att träd och buskar inte växer upp i skiftesgränser och avskräcker vadare från att häcka. På för svagt hävdade områden bör hävden förbättras, på mycket hårt betade områden bör man försöka lätta något på betestrycket. Detta skulle kunna ske genom exempelvis omdirigering av betesdjur, genom betesfria perioder, ökad storlek på fållor eller genom senare utsläpp av djuren på våren. Av särskild vikt för vadarna skulle det vara om områden som idag saknar direkt kontakt med havet (ofta genom vassbård) kunde röjas och därmed få öppna ytor direkt mellan äng och strand. Tidigare insatser av den typen fick på 1990-talet mycket lyckat resultat vid bl. a Tygelsjö ängar. Störningar från allmänheten bör förhindras (beträdnadsförbud) inom viktiga häckningsplatser för strandängsfåglar. I områden med hög predation bör någon form av predator kontroll övervägas. Särskilt för den sydliga kärrsnäppan är vi redan i ett läge där akuta insatser krävs för att åtminstone ha en liten chans att rädda underarten som svensk häckfågel. Det är också av stor vikt att orsakerna bakom vadarnas dramatiska minskning ytterligare utreds så att vi kan få svar på

I Sik i Halland kan förutsättningarna för vadarna förbättras genom att stängslen flyttas ut i vattnet så att det inte uppstår vegetations barriärer mellan vattnet och strandängen. Foto: Lars-Åke Flodin

vilken betydelse predationen har, om förhållandena under flyttning och övervintring har försämrats, om näringsbetingelserna har utarmats på häckningsplatserna m.m. så att rätt åtgärder kan sättas in för att stoppa vadarnas negativa trend.

Tack

Inventerarna i Halland var Magnus Andersson, Jörgen Fagerblom, Lars-Åke Flodin, Henry Hirsimäki, Leif Klinteroth, Mikael Larsson och Gunnar Pettersson. Följande personer har inventerat områden i Skåne: Peter Öhrström, Måns Karlsson, Göran Wallinder, Sophie Ehn-bom, Lennart Karlsson, Paul-Eric Jönsson, Peter Olsson, Nils Kjellén, Kenneth Bengtsson, Martin Green och Mats Rellmar. Ett stort tack till samtliga! Ett särskilt tack till Lennart Karlsson, Falsterbo fågelstation, som villigt ställt strandängsdata från fågelstationens inventeringar till vårt förfogande.

Litteratur

- Blomqvist, D. & Johansson, O. C. 1990. Häckningsbiologiska studier av vadare vid Åskatorps ängar och Vallda Sandö 1989. Stencil. Zoologiska institutionen, Göteborgs universitet.
- Blomqvist, D. & Johansson, O. 1991. Distribution, reproductive success, and population trends in the Dunlin *Calidris alpina schinzii* on the Swedish west coast. *Ornis Svecica* 1:39-46.
- Cederlund, C.G, Pettersson, G. & Rosenquist, G. 1975. Inventering av häckfågelfaunan på öar och skär inom Getterö-Balgöområdet 1974. *Fåglar på Västkusten* 9:1-8.
- Flodin, L. Å., Nilsson, L. & Norén, L.G. 1979. Häckfågelfaunan inom Getteröns fågelreservat 1978. Meddelande nr 14 från Getteröns Fågelstation.
- Flodin, L. Å., Forsberg, M. & Jacobsson, S. 1991. Häckande fåglar och kärlväxter på Balgö, Varbergs kommun. Meddelande från Länsstyrelsen i Hallands län 1991: 2.
- Flodin, L-Å. 1992. Getteröns naturreservat-vegetation och skötsel. Information från Länsstyrelsen i Hallands län 1992:8.
- Flodin, L. Å. 2001. Ornitologisk värdering av strandängar i norra Halland. Information från Länsstyrelsen Halland 2001: 7.
- Flodin, L-Å. & Grahn, J. 2003. Häckande fåglar på havsstrandängar i Halland och västra Skåne 2002. Länsstyrelsen i Skåne län, rapport 2003:42. Länsstyrelsen Halland, meddelande 2003:15.
- Forsberg, M. & Jelinek, R. 1988. Häckfågelinventering av Båtafjordens strandängar 1986. Meddelande från Getteröns Fågelstation 23: 33–57.
- Hammar, J. 2002. Saxåns mynning och Flygeltofta ängar – en fågelinventering. Ekologgruppen på uppdrag av Landskrona kommun.
- Hirschfeldt, E. 1977. Fågellivet på Morups tånge, Halland. Stencil
- Hötker, H., Jeromin, H. & Melter, J. 2007. Monitoring grassland waders breeding in Germany. *Wader Study Group Bulletin* 113: 57-65.
- Johansson, T., Hedgren, S. Kolehmainen, T. & Tydén L. 2007. Återinventering 2006 av häckande fåglar på Gotländska strandängar. Länsstyrelsen Gotlands län rapporter om natur och miljö 2007:17.
- Jönsson, P. E. 1985. Boplatsval, habitatutnyttjande och häckningsframgång hos skånska kärrsnäppor. I: Tjernberg, M. (red.): Sydliga kärrsnäppan, *Calidris alpina schinzii*, i Sverige – historik, nuvarande förekomst, häckningsbiologi och förslag till bevarandeåtgärder. Statens Naturvårdsverk, PM 1928:35-54.
- Jönsson, P. E. 1997. Häckande vadare (Charadrii) längs den svenska kusten av SÖ Öresund 1996. Övervakning i samband med den fasta förbindelsen över Öresund. Ekologiska institutionen, Lunds universitet.
- Jönsson, P. E. 2000. Häckande vadare (Charadrii) längs den svenska kusten av SÖ Öresund 1997 och 1998. Ekologiska institutionen, Lunds universitet.

- Jönsson, P. E. & Kananen, P. 2000. Häckfågelinventering på Flygeltofta ängar-Saxåns mynning 1990. Stencil.
- Karlsson, L. 2003. Inventering av häckande kustfåglar i anslutning till det marina naturreservatet Falsterbohalvöns havsområde. Verksamhetsrapport 2002. Länsstyrelsen i Skåne län, Skåne i utveckling 2003: 22
- Kraft, J. & Schmitz, A. 1981. Måkläppen 1900 – 1978. Länsstyrelsen i Malmöhus län, meddelande 1979: 5.
- Larsson, A. 1975. Naturreservatet Saxåns utlopp med omgivningar: Fågellivet. I: Knutsson, L., Larsson, A. & Tynelius, S. Naturreservatet Saxåns utlopp, Malmöhus län. Biologisk inventering samt förslag till skötselplan. Statens Naturvårdsverk, SNV, PM 586.
- Mathiasson, S. 1966. Häckfåglar på ön Dynan i sydvästra Skåne, en 11-årig observationsserie. Vår Fågelvärld 25: 253–268.
- Mathiasson, S. 1978. Häckfågelfauna i Foteviksområdet. Länsstyrelsen i Malmöhus län, meddelande 1978:5.
- Naturvårdsverket 1978. BIN – Biologiska Inventeringsnormer. Fåglar. Solna.
- Naturvårdsverket. 1987. Inventering av ängs- och hagmarker. Handbok. Solna.
- Ottvall, R. & Härdling, R. 2005. Sensitivity analysis of a migratory population of Redshanks *Tringa totanus*: a forewarning of a population decline? Wader Study Group Bulletin 107: 40-45.
- Svensson, B. & Lindberg, P. 1967. Från Morups Tånge 1965 och 1966. Fåglar på Västkusten 1965-66: 31–41. Ornitologiska klubben Göteborg. Stencil.
- Svensson, S. 1976.Handledning för Svenska Häckfågeltaxeringen med beskrivningar av revirkarteringsmetoden och punkt-taxeringsmetoden. Zoologiska institutionen, Lunds universitet. Lund.
- Unger, U. 1970a. Ornitologisk undersökning i Värö 1969–1970. Häckfågelinventeringar 1969. Zoologiska institutionen, Göteborgs universitet.
- Unger, U. 1970b. Inventering av häckfågelfaunan på strandängar i Hallands län 1970. I: Pehrsson, O. & Unger, U. Inventering av häckande, rastande och övervintrande sjöfågel, vadare m.fl. utmed Hallandskusten. Zoologiska institutionen, Göteborgs Universitet.
- Åhlund, M. 1996. Kustfågelfaunan i norra och mellersta Halland: beståndsändringar och synpunkter. Zoologiska institutionen, Göteborgs Universitet. Stencil.

Bilagor

Bilaga 1. Häckande fåglar på havsstrandängarna i Halland 2007

Resultatet från inventeringen 2007. Streck (–) betyder att arten inte inventerats eller att uppgifter saknas.

Vallda, Kungsbacka kommun

Koordinater: 1267840 – 6379310

Areal: 76 ha

Hävdstatus: 1,5. Fällan mellan vattnet och Råserna betades av får. Området har få lämpliga boplatser för vadare.

Skydd: Naturreservat med beträdnadsförbud, Natura 2000 och ingår i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 2/5, 30/5 och 12/6.

Inventerare 2007: Lars-Åke Flodin.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Blomqvist & Johansson (1990), Flodin (2001) Flodin & Grahn 2003.

Övrigt: Området är kraftigt avbetat av gäss och åtskilliga grågåskullar uppehöll sig inom området. På stranden fanns flera spår av hundar, vilket kan vara tecken på att hundar rastas inom reservatet. I trädningen inom reservatet fanns ett par häckande ormvråk. Ungefär 80 % av tallningen har tagits bort sedan inventeringen 2002 och inom dessa delar var vegetationen tuvig. I april anmäldes olaga jakt till polisen. Förutom jakt på grågäss sköts en spelflygande tofsvipehanne!

Art	1970	1989	1996	2002	2007
Snatterand	-	-	-	0	1
Strandskata	8	–	5	6	3
Större strandpipare	3	–	3	3	2
Tofsvipa	12	27	10	10	1
Enkelbeckasin	0	–	3	0	0
Kärrensäppa	4	0	0	0	0
Rödbena	11	–	10	15	3
Gulärta	–	2	–	0	0

Råö, Kungsbacka kommun

Koordinater: 1267660 – 6369720

Areal: 46 ha.

Hävdstatus: 1,6. De inre delarna var svagt hävdade. Totalt sett fanns måttligt med lämpliga boplatser.

Skydd: Ingår i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 2/5, 30/5 och 12/6.

Inventerare 2007: Lars-Åke Flodin.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin (2001) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Ett stort antal grå- och kanadagäss, varav de flesta var icke häckande, uppehöll sig på betesmarkerna under våren.

Art	1970	1996	2002	2007
Strandskata	3	0	2	1
Större strandpipare	1	1	3	1
Tofsvipa	7	1	4	4
Enkelbeckasin	0	1	0	0
Rödbena	5	2	9	4

Svinholmen (Inre Kungsbackafjorden), Kungsbacka kommun

Koordinater: 1275278 – 6377015

Areal: 11 ha.

Hävdstatus: 4,0. Området stod utan hävd åtminstone under våren och hade inga tecken på att ha betats under 2006.

Skydd: Natura 2000 (pSCI, SPA), beträdnadsförbud och ingår i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 2/5, 30/5 och 12/6.

Inventerare 2007: Lars-Åke Flodin.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin (2001) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Området var utan hävd och vassområdena har brett ut sig. Betesdjur släpptes ut under sommaren 2007 efter inventeringsarbetet.

Art	1970	1996	2002	2007
Strandskata	1	1	0	0
Större strandpipare	0	1	1	0
Tofsvipa	13	4	6	0
Kärrensäppa	11	0	0	0
Enkelbeckasin	0	1	1	0
Rödbena	15	4	6	0
Gulärsla	–	–	1	0

Torkelstorp och Äskatorp, Kungsbacka kommun

Koordinater: 1278130 – 6373520

Areal: 18 ha.

Hävdstatus: Stor skillnad i hävd mellan Äskatorp och Torkelstorp. I Äskatorp var det extremt avbetat av nöt och gäss, medan det i Torkelstorp var svagt avbetat, främst av får. De delar av Torkelstorp som är måttligt hävdade har fått vegetationen hävdad av vinterns långa perioder av högvatten. Medelvärde för området var 2,5. Lämplig vegetation för vadarbon saknades vid Äskatorp, medan det fanns måttligt med lämplig vegetation i Torkelstorp.

Skydd: Naturreservat, Natura 2000 (pSCI, SPA), beträdnadsförbud och ingår i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Enligt instruktionen.

Inventerare 2007: Mikael Larsson

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Blomqvist & Johansson (1990), Flodin (2001) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Stora flockar av gäss uppehöll sig i området (den 15 maj 107 grågäss och 25 kanadagäss) och dessutom fanns fyra kullar kanadagäss och 2 kullar grågäss. För att förbättra kvaliteten på området bör hela området betas av nötkreatur och Torkelstorp bör dessutom betesputsas för att få ordning på vegetationen.

Art	1970	1989	1996	2002	2007
Strandskata	4	–	5	5	5
Större strandpipare	4	–	0	5	2
Tofsvipa	10	12	5	8	2
Kärrensäppa	6	5–6	3	0	0
Enkelbeckasin	0	–	–	3	0
Rödbena	12	–	10	11	8-9
Gulärta	–	2	–	5	1

Tjolöholm, Kungsbacka kommun

Koordinater: 1278580 – 6369880

Areal: 98 ha.

Hävdstatus: 1,4. De lägre delarna är välhävdade medan de högre är måttligt betade och sammantaget finns det rikligt med lämpliga boplatser för vadare.

Skydd: Naturreservat med beträdnadsförbud, Natura 2000 (pSCI, SPA) samt ingår i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Enligt inventeringsinstruktion.

Inventerare 2007: Mikael Larsson.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: För uppgift om antalet häckande par se under Ölmevalla. I norr, utanför naturreservatet, kan området utökas eftersom ett par fållor i de östra delarna står utan betesdjur. I söder finns enbuskar ute i betsmarken och dessa bör tas bort. Den 15 maj fanns sju kullar med grågås och fyra med kanadagås. Åtskilliga tofsvipor födosökte i viken den 30 april, vilket skulle kunna tyda på predation av bon. Lokalen besöktes inte kvällstid, varför revirhävdande enkelbeckasiner kan ha förbisetts.

Ölmevalla, Kungsbacka kommun

Koordinater: 1278750 – 6368450

Areal: 30 ha.

Hävdstatus: 1,2. Marken norr om ”diket” är extremt avbetad och det finns ingen lämplig vegetation för vadarbon och följaktligen häckar där inga vadare. Söder om ”diket” är förhållandena bättre och det finns måttligt med lämpliga boplatser.

Skydd: Natura 2000 (pSCI, SPA), beträdnadsförbud och ingår i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Enligt inventeringsinstruktionen.

Inventerare 2007: Mikael Larsson.

Övrigt: Anmärkningsvärda minskningar av vadare sedan 2002. Inte ett enda par större strandpipare registrerades 2007 mot 7 par 2002. Antalet betande djur bör minskas och kanske bör området lämnas utan betesdjur under en säsong för att skapa lämpliga strukturer för vadarbon. Åtskilliga kråkor födosökte på ängarna vid inventeringsbesöken.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b) och Flodin & Grahn (2003).

Tabellen nedan visar antalet häckande par i Tjolöholm och Ölmevalla.

Art	1970	2002	2007
Skedand	–	2	0
Strandskata	10	3	5
Mindre strandpipare	0	1	0
Större strandpipare	8	12	1
Tofsvipa	39	58	24
Kärrensäppa	23	2	0
Brushane	5	0	0
Enkelbeckasin	5	2	0
Rödbena	35	56	29-31
Fiskmås	2	0	0
Gulärta	–	6	8

Landabukten, Kungsbacka kommun

Koordinater: 1280590 – 6361900

Areal: 5 ha.

Hävdstatus: 1,4. Det fanns måttligt med lämpliga strukturer för vadarbon.

Skydd: Inget speciellt skydd.

Inventeringsdatum 2007: Enligt inventeringsinstruktionen.

Inventerare 2007: Mikael Larsson.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Vadarna häckade på strandängen öster om järnvägsvallen.

Art	1970	2002	2007
Strandskata	3	0	0
Större strandpipare	2	0	0
Tofsvipa	4	4	4
Enkelbeckasin	1	0	0
Rödbena	7	4	3

Löftåns mynning, Kungsbacka och Varberg kommun

Koordinater: 1280730 – 6359610

Areal: 9 ha.

Hävdstatus: 1,0. Lämpliga boplatser för vadare saknas.

Skydd: Inget speciellt skydd.

Inventeringsdatum 2007: Enligt instruktionen.

Inventerare 2007: Mikael Larsson.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin (1991) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Enligt Calle Hagman fanns 7 skärfläckor i slutet av april.

Art	1970	1990	2002	2007
Strandskata	3	2	2	1
Skärfläcka	0	0	0	1-2
Större strandpipare	3	0	2	2
Mindre strandpipare	0	0	0	2
Tofsvipa	6	2	6	2-3
Kärrensäppa	2	0	0	0
Enkelbeckasin	1	0	1	0
Rödbena	5	2	6	2-3
Småtärna	0	0	0	2-4

Båtafjorden, Varberg kommun

Koordinater: 1278670 – 6352640

Areal: 188 ha.

Hävdstatus: 1,7. Båtafjorden är uppdelat i ett stort antal betesfällor med olika djurhållare.

Inom stora delar är vegetationen väl- och måttligt hävdad, men det finns även partier med svag hävd. Inom de flesta fällor finns det måttligt med vegetationsstrukturer som är lämpliga för vadarbon.

Skydd: Natura 2000 (SPA).

Inventeringsdatum 2007: Enligt instruktionen.

Inventerare 2007: Mikael Larsson.

Tidigare inventeringar: Unger (1970a), Unger (1970b), Forsberg & Jelinek (1988), Flodin (1991)

*Övrigt :*Eftersom Båtafjorden är stort och inte markerna sköts på ett homogent sätt ges här skötselråd uppdelat på delområden:

Område 1: Väster om vägen mellan Bua och Ringhals och söder om ån Ävan: De nuvarande tre betesfällorna bör slås ihop till en.

Område 2: Öster om vägen och de centrala delarna söder om Ävan: Inga speciella åtgärder.

Område 3: Längst i öster och söder om Ävan: Vissa delar är för svagt hävdade. I direkt anslutning söder om området finns en större obetad/obrukad remsa, helt igenväxt av vass och med kraftigt slyuppslag. Denna bör helst restaureras och inlemmas i betesmarken.

Område 4: Längst i öster och norr om Ävan: Vissa delar är för svagt hävdade och det finns mindre delar som står utan betesdjur. Solitära träd och en buskridå bör tas bort.

Område 5: Öster om vägen och de centrala delarna norr om Ävan: Vissa delar är för hårt betade medan andra invaderats av vecketåg och unga trädplantor.

Område 6: Väster om vägen och norr om Ävan: Det finns slyuppslag som bör röjas bort.

Art	1969	1970	1986	1990	2002	2007
Årta	–	–	–	–	1	1
Skedand	-	-	-	-	0	1
Strandskata	17	7	14	16	6	6-8
Skärfläcka	12	6	11	2	48	27-30
Större strandpipare	10	5	5	1	8	15
Tofsvipa	78	63	34	85	91	96
Kärrensäppa	25	15	11	5	14	6-7
Brushane	9	12	3	1	0	0
Enkelbeckasin	10	7	2	13	12	7
Rödspov	1	0	1	2	0	1
Storspov	1	0	1	2	5	3
Rödbena	64	58	24	57	77	76
Fiskmås	0	1	0	0	3	0
Fisktärna	0	0	0	0	0	12
Gulärta	–	–	–	–	10	7-8

Klosterfjorden, Varberg kommun

Koordinater: 1283150 – 6349610

Areal: 29 ha.

Hävdstatus: Stora delar är svagt avbetade och strandängen har ett genomsnitt på 2,6. Reveln är kortsnaggad av gåsbete och har värde 1,0. Vid besöket den 8/6 hade ännu inga betesdjur släppts ut. Det fanns rikligt med platser lämpliga för vadarbon på strandängen.

Skydd: Ingår i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 2/5, 16/5 och 8/6.

Inventerare 2007: Lars-Åke Flodin.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin (1991) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Sedan föregående inventering har det skett stora förändringar i Klosterfjorden.

Strandängen har restaurerats genom att grunda dammar anlagts på den gamla åkermarken mellan järnvägen och naturbetesmarken. Vidare har arealen med grunda vattensamlingar ökats genom att diken satts igen. Dessa arbeten utfördes 2005 och 2006. Inga häckande vadar noterades som häckande på den gamla åkermarken. Reveln ute i Klosterfjorden fortsätter att växa till och tre par tofsvipor häckade i denna del. Vegetationen på reveln är mycket avbetad av alla födosökande gäss.

Art	1970	1979	1990	2002	2007
Bläsand	–	–	–	1	0
Snatterand					1
Strandskata	16	7	7	2	1
Skärfläcka	0	1	0	0	0
Större strandpipare	4	0	0	2	0
Tofsvipa	20	17	15	13	12
Kärrensäppa	7	3	2	0	0
Brushane	1	0	0	0	0
Enkelbeckasin	0	0	0	3	1
Rödspov	0	0	2	0	0
Rödbena	10	9	15	11	8
Fiskmås	4	0	0	0	0
Gulärta	–	–	–	2	1

Årnäs, Varberg kommun

Koordinater: 1279488 – 6346830

Areal: 6 ha.

Hävdstatus: De låglänta delarna var mycket väl avbetade, medan det i övriga delar var kraftig tuvighet. Genomsnitt 1,6. Mycket fåtaligt med lämpliga boplatser för vadare annat än markerna upp mot hållarna.

Skydd: Naturreservat, Natura 2000 och ingår i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 2/5, 16/5 och 8/6.

Inventerare 2007: Lars-Åke Flodin.

Övrigt: Kanadagäss uppehöll sig på betesmarken vid besöken.

Art	1970	2002	2007
Strandskata	1	0	1
Större strandpipare	1	4	0
Tofsvipa	3	3	0
Kärrensäppa	2	0	0
Enkelbeckasin	1	0	0
Rödbena	2	2	0

Balgö, Varberg kommun

Koordinater: 1280020 – 6343470.

Areal: 76 ha gräsmarker.

Hävdstatus: De låglänta delarna är väl avbetade, medan de gamla åkrarna på de centrala delarna hade en del gammalt, tuvigt fjolårsgräs kvar. Genomsnittsvärde: 2,5. Det fanns rikligt med strukturer lämpliga för vadarbon. Balgö betas under betessäsongen av nötkreatur. Ett antal mufflonfår och dovhjortar finns på ön året runt.

Skydd: Naturvårdsområde, beträdnadsförbud inom vissa delar, Natura 2000 (pSCI, SPA) och ingår i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Balgö besöktes bara vid två tillfällen 11/5 och 20/6.

Inventerare 2007: Lars-Åke Flodin.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Cederlund (1974), Flodin m.fl. (1991), Åhlund (1996) och Flodin & Grahn (2003). Vitfågel inventerades 2006 (R. Persson opublicerat).

Övrigt: Balgö var tidigare känt för sina stora kolonier av trutar. Dessa är i princip helt försvunna. Mellan 5 och 10 par kanadagås häckade på Balgö. I de södra och i de centrala delarna finns buskage som bör röjas bort.

Tabellen nedan visar antalet häckande par på Balgö och Grässkär.

Art	1970	1974	1989	1995	2002	2007
Bläsand	–	2	2	–	1	0
Snatterand	–	0	1	–	2	4
Kricka	–	0	4	–	1	1
Årta	–	0	1	–	1	2
Skedand	–	0	3	–	1	1
Strandskata	43	34	66	93	52	37
Skärfläcka	0	20	8	0	0	0
Större strandpipare	4	6	7	21	5	3
Tofsvipa	24	21	22	17	46	38
Enkelbeckasin	2	3	4	0	0	2
Storspov	0	0	0	0	0	2
Rödbena	18	5	16	26	9	15
Roskarl	3	2	0	0	0	0
Skrattmås	12	11	356	1	0	0
Fiskmås	190	38	325	117	20	12
Fisktärna	4	0	15	7	0	2
Silvertärna	0	0	5	0	1	4
Småtärna	0	0	2	18	7	3
Gulärta	–	–	–	–	1	0

Fyrstrandsfjorden, Varberg kommun

Koordinater: 1283500 – 6343267.

Areal: 19 ha.

Hävdstatus: Väl avbetat med ett genomsnitt på 1,3.

Skydd: Ingår i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 26/4, 16/5 och 8/6.

Inventerare 2007: Lars-Åke Flodin.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin (1991) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: I Fyrstrandsfjorden skedde betespåsläppet redan i början av maj. Enligt markägaren Bengt-Åke Gustafsson häckade eventuellt ett par småtärna.

Art	1970	1979	1980	1990	2002	2007
Strandskata	3	8	8	5	1	2
Skärfläcka	0	1	1	0	0	0
Mindre strandpipare	0	0	0	1	0	0
Större strandpipare	3	0	1	0	3	1-2
Tofsvipa	10	12	11	18	11	12
Enkelbeckasin	0	0	1	0	1	1
Rödbena	7	4	4	8	8	6

Getterön, Varberg kommun

Koordinater: 1284270 – 6339690.

Areal: 186 ha gräsmarker.

Hävdstatus: 1,5. Stora arealer av gräsmarkerna var väl till måttligt hävdade. Svagt hävdade marker finns i de nordöstra delarna vid bassängen, medan det i norr är extremt välhävdad. Gässen utövar ett mycket intensivt betestryck och de lågt liggande centrala delarna av reservatet hade snaggad vegetation. I dessa delar har genom åren bara undantagsvis häckat några vadare. Detta gäller även före den stora antalsökningen av gäss.

Skydd: Naturreservat med beträdnadsförbud året runt, Natura 2000, Ramsar-område och ingår i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Enligt inventeringsinstruktionen. Skrattnås och tofsvipa inventerades 28 och 29/4.

Inventerare 2007: Henry Hirsimäki och Lars-Åke Flodin.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin m.fl. (1979), Flodin (1991), Flodin (2001 och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Getteröns häckande vadare har inventerats årligen sedan 1978 (Flodin & Hirsimäki opublikerat). Gässen har under senare år ökat explosionsartat. Inom reservatet häckar bara 20 till 30 par grågäss. På öarna utanför Getterönsnaturreservat häckar många par och efter kläckning kommer åtskilliga gåskullar insimmandes till reservatet. Som mest har inräknats inte mindre än 158 kullar som födosökte inom reservatet under våren 2006 (R.Andersson muntl.). Under de sista åren har dessutom tillkommit stora flockar av vitkindade gäss och i augusti 2007 fanns 1400 individer på reservatet. Till detta skall läggas alla kanadagässen. Betestrycket av gässen torde därför överstiga det som utövas av nötkreaturen

Art	1970	1978	1990	1996	2002	2007
Bläsand	–	1	–	–	0	0
Snatterand	–	1	–	–	10	5
Kricka	–	7	–	–	0	0
Årta	–	–	–	–	6	5
Skedand	–	3	–	–	10	3
Strandskata	7	10	10	3	3	5
Skärfläcka	20	2	1	58	100	71
Mindre strandpipare	0	0	0	4	3	0
Större strandpipare	2	0	0	0	0	0
Tofsvipa	89	46	97	66	70	56
Kärrensäppa	23	11	12	10	9	2
Brushane	34	9	1	0	0	0
Enkelbeckasin	3	7	1	1	2	1
Rödspov	9	7	10	5	4	2
Storspov	0	0	1	0	0	0
Rödbena	42	22	53	29	37	27
Skrattmåås	1800	5	0	320	1758	2089
Fiskmåås	0	1	–	5	13	0
Kentsk tärna	0	0	0	0	15	0
Fisktärna	0	0	0	22	25	25
Småtärna	0	0	0	0	1	0
Gulärta	–	26	–	–	8	6

Södra näs, Varberg kommun

Koordinater: 1284400 – 6332160.

Areal: 32 ha.

Hävdstatus: 1,75.

Skydd: Rödsjär ingår i Natura 2000-området (pSCI, SPA) Gamla Köpstad.

Inventeringsdatum 2007: 30/4, 16/5 och 1/6.

Inventerare 2007: Lars-Åke Flodin.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin (1991) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Området är ett populärt strövområde där även rastning av hundar ofta förekommer.

Art	1970	1990	2002	2007
Snatterand	–	–	1	0
Strandskata	0	4	5	1
Större strandpipare	0	0	3	1
Tofsvipa	3	5	3	1
Rödbena	3	0	0	0
Fiskmåås	0	0	4	0

Gamla Köpstad, Varberg kommun

Koordinater: 1286380 – 6329600.

Areal: 18 ha.

Hävdstatus: 1,8. En hel del fjolårsgräs fanns kvar. Vegetationen hade väldigt få tuvor. Det fanns inga spår av intensivt gåsbete.

Skydd: Naturreservat, Natura 2000 (pSCI, SPA), ingår i Ramsar-område och i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 30/4, 16/5 och 1/6.

Inventerare 2007: Lars-Åke Flodin.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin (1991) och Flodin & Grahn (2003).

Art	1970	1990	2002	2007
Snatterand	–	–	1	0
Skedand	-	-	0	1
Strandskata	3	5	2	4
Större strandpipare	2	3	5	0
Tofsvipa	9	9	7	7
Rödbena	6	7	7	4
Fiskmå	0	5	4	5

Galtabäck (Lerjan), Varberg kommun

Koordinater: 1287870 – 6328440

Areal: 24 ha + 6 ha (det nya området i södra delen).

Hävdstatus: 1,5.

Skydd: Naturreservat, Natura 2000 (pSCI, SPA), ingår i Ramsar-område och i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 30/4, 22/5 och 1/6.

Inventerare 2007: Lars-Åke Flodin.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin (1991) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Arealen lämplig häckningsmark har ökat sedan 1990 eftersom en konstgjord våtmark anlagts på åkermarken söder om Lerjan. Gräsvegetationen har också delvis naturaliserats. Av de häckande vadarna fanns 6 par tofsvipa och 2 par rödbena inom denna del.

Art	1970	1990	2002	2007
Skedand	-	-	0	1
Strandskata	3	4	0	4
Skärfläcka	12	0	0	0
Tofsvipa	10	5	8	6
Rödbena	7	0	3	2
Fiskmå	1	0	0	3
Gulärta	–	–	1	0

Galtabäckskär, Varberg kommun

Koordinater: 1287260 – 6328010

Areal: 21 ha.

Hävdstatus: 1,7. Till största delen väl- och måttligt hävdade. Vissa partier var svagt hävdade.

Det fanns måttligt med lämpliga boplatser för vadare.

Skydd: Naturreservat, Natura 2000 (pSCI, SPA), ingår i Ramsar-område och i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Enligt inventeringsinstruktionen.. Inventeringen har skett genom tubspaning från land.

Inventerare 2007: Gunnar Pettersson.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin (1991), Flodin (2001) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: För Galtabäckskär finns sedan 1992 en serie av årliga inventeringar av vadare, måsar och tärnor (Gunnar Pettersson, opubl.). Roskarl registrerades som häckande på Galtabäckskär med ett par 1970, men arten fanns inte kvar vid inventeringen 20 år senare. Skärfläckorna som registrerades som häckande 1970 hade sina bon på åkermarken öster om Lerjan. Bron ut till Galtabäckskär slogs sönder under stormen Per och denna återställdes inte förrän under sensommaren 2007. Mängden störningar på fågellivet under häckningstiden minskade därför kraftigt.

Art	1970	1990	1996	2002	2007
Strandskata	5	4	4	3	2
Större strandpipare	1	3	2	3	1
Tofsvipa	2	2	2	4	5
Rödbena	0	2	2	3	0
Roskarl	1	0	0	0	0
Skrattmås	1	0	0	0	0
Fiskmås	150	10	14	26	10
Fisktärna	1	0	0	0	2
Silvertärna	0	0	?	5	0
Småtärna	0	0	?	2	1

Smalas udde och Utteros, Varberg kommun

Koordinater: 1288140 – 6327470

Areal: 35 ha (16+19 ha).

Hävdstatus: Genomsnittsvärdet för både Smalas udde och Utteros är 3,0. Området är dåligt avbetat med talrikt med höga tuvor med fjolårsgräs.

Skydd: N2000 (SPA). Ingår i Ramsar-område och i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Enligt inventeringsinstruktionen.

Inventerare 2007: Gunnar Pettersson.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin (1991), Flodin (2001) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: För Smalas udde och Utteros finns sedan 1992 en serie av årliga inventeringar av vadare, måsar och tärnor (Gunnar Pettersson, opubl.).

Antalen i tabellen nedan avser antalen både i Utteros och Smalas udde.

Art	1970	1990	1996	2002	2007
Strandskata	2	10	3	7	5
Skärfläcka	0	10	0	5	2
Mindre strandpipare	0	0	1	3	1
Större strandpipare	2	5	3	4	1
Tofsvipa	3	12	6	8	8
Rödbena	1	6	5	7	6
Fiskmås	5	10	18	20	9
Silvertärna	–	3	?	4	0
Småtärna	1	9	?	6	0
Gulärta	–	–	2	3	0

Smedsgård, Varberg kommun

Koordinater: 1289350 – 6326590

Areal: 22 ha (ungefärlig siffra eftersom revelns areal snabbt ändras).

Hävdstatus: Området är i huvudsak välhävdad med ett genomsnittsvärde på 1,8.

Skydd: N2000 (SPA). Ingår i Ramsar-område och i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Enligt inventeringsinstruktionen.

Inventerare 2007: Gunnar Pettersson.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin (1991), Flodin (2001) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: För Smedsgård finns sedan 1992 en serie av årliga inventeringar av vadare, måsar och tärnor (Gunnar Pettersson opubl.).

Art	1970	1990	1997	2002	2007
Strandskata	5	4	4	3	4
Skärfläcka	10	5	5	2	10
Mindre strandpipare	0	0	1	1	0
Större strandpipare	1	1	3	2	0
Svartbent strandpipare	0	0	1	0	0
Tofsvipa	12	9	5	5	4
Kärrensäppa	3	0	0	0	0
Rödbena	8	7	2	6	3
Fiskmås	60	13	35	52	40
Fisktärna	2	0	1	0	2
Silvertärna	0	5	20	10	7
Småtärna	2	5	10	15	5

Sik, Varberg kommun

Koordinater: 1290390 – 6324200

Areal: 53 ha.

Hävdstatus: Genomsnittsvärde 2,0. Variationerna mellan de olika fällorna är stora och den nordligaste fällan hade högvuxen tuvig fjolårsvegetation kvar, medan övriga delar väl avbetade områden i mosaik med låga tuvor.

Skydd: Natura 2000 (SPA). Ingår i Ramsar-område och i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 30/4, 22/5 och 1/6.

Inventerare 2007: Lars-Åke Flodin.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin (1991) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: På åkermarken öster om strandängen fanns minst 3 par storspov. Vid besöket 1/6 fanns två kullar med gravandsungar. Tornfalk jagade över strandängen. I grandungen vid kommungränsen sitter en tornfalksholk som bör tas ner. I norr finns en rad med granar i gränsen mellan strandängen och åkermarken vilken troligtvis har negativ inverkan på de häckande vadarna. Antalet häckande fåglar 1970 visas nedan, efter Lynga.

Art	1990	2002	2007
Snatterand	–	1	1
Skedand	–	2	0
Strandskata	9	3	6
Skärfläcka	12	0	0
Större strandpipare	4	2	1
Tofsvipa	21	19	13
Kärrensäppa	1	0	0
Rödbena	12	13	10
Skrattmåsar	7	0	0
Fiskmåsar	15	3	0
Silvertärna	1	0	0
Småtärna	1	0	0

Lisered och norra Lyngen, Falkenberg kommun

Koordinater: 1290330 – 6322610

Areal: 29 ha.

Hävdstatus: Genomsnittsvärde 1,5. Genomgående kraftigt avbetad, men med vissa mindre partier som är måttligt hävdade.

Skydd: Natura 2000 (SPA). Ingår i Ramsar-område och i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Tre besök enligt instruktionen.

Inventerare 2007: Magnus Andersson.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin (1991) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Mycket kraftiga minskningar av antalet häckande vadare jämfört med 2002. Vid gränsen mot åkermarken i öster finns buskar som bör tas bort. Antalet häckande fåglar 1970 visas nedan, efter Lynga.

Art	1990	2002	2007
Skedand	–	1	0
Strandskata	9	6	0
Skärfläcka	5	1	0
Större strandpipare	3	3	1
Tofsvipa	8	4	3
Storspov	0	1	2
Rödbena	4	2	0
Fiskmås	7	3	0
Fisktärna	0	1	0
Silvertärna	1	0	0
Småtärna	0	2	0
Gulärta	–	1	0

Lynga, Falkenberg kommun

Koordinater: 1290170-6321560

Areal: 35 ha.

Hävdstatus: De flesta fållor var välavbetade. Genomsnittsvärdet var 1,2. På delar av strandängen var vegetationen död p.g.a. att den täckts av tång. Kanske nybildning av skonor?

Skydd: Natura 2000 (SPA). Ingår i Ramsar-område och i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Tre besök enligt instruktionen.

Inventerare 2007: Magnus Andersson.

Tidigare inventeringar: Unger (1970b), Flodin (1991) och Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Antalet häckande fåglar 1970 visas på nästa sida.

Art	1990	2002	2007
Strandskata	5	5	1
Skärfläcka	16	0	1
Större strandpipare	1	0	1
Tofsvipa	15	6	4
Rödbena	7	2	1
Fiskmås	9	6	0
Fisktärna	0	0	1

Områdesindelningen vid 1970 års inventering var inte den samma som vid senare inventeringar. För att kunna göra en jämförelse slås resultaten från Sik, Lisered och Lynga ihop i tabellen nedan.

Art	1970	1990	2002	2007
Snatterand	–	–	1	1
Skedand	–	–	3	0
Strandskata	10	23	14	7
Skärfläcka		21	1	1
Större strandpipare	6	4	5	3
Tofsvipa	26	44	29	20
Kärrensäppa	4	0	0	0
Storspov	0	0	1	2
Rödbena	17	11	17	11
Fiskmås	15	16	12	0
Fisktärna	0	0	1	1
Silvertärna	0	1	0	0
Småtärna	0	0	2	0
Gulärta	–	–	1	0

Morups tånge, Falkenberg kommun

Koordinater: 1290450 – 6315910

Areal: 40 ha.

Hävdstatus: 1,3. Sanddynområdet var välavbetat medan de fuktiga delarna öster om dynheden var måttligt avbetade.

Skydd: Naturreservat med beträdnadsförbud inom vissa delar, Natura 2000 (pSCI, SPA), ingår i Ramsar-område och i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Tre besök enligt instruktionen.

Inventerare 2007: Jörgen Fagerblom.

Tidigare inventeringar: Svensson & Lindberg (1967), Unger (1970b) Hirschfeldt (1977) och Flodin & Grahn (2003).

Art	1965	1970	1977	2002	2007
Strandskata	15-20	7	10	5	4
Skärfläcka	0	2	2	2	3
Större strandpipare	4-5	3	2	1	0
Tofsvipa	18	9	6	9	9
Enkelbeckasin	0	0	0	0	1
Storspov	0	0	0	1	1
Rödbena	5	4	2	5	3
Fiskmås	30-35	15	55	11	3
Fisktärna	1	0	0	1	1
Silvertärna	0	0	0	0	1

Agerör, Falkenberg kommun

Koordinater: 1293200 – 6314060

Areal: 25 ha.

Hävdstatus: 3,5. Området stod utan hävd och förutom tjock gräsförna fanns en hel del mällor och skräppor.

Skydd: Ingår i riksintresse för naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Enligt inventeringsinstruktionen.

Inventerare 2002: Leif Klinteroeth.

Tidigare inventeringar: Flodin & Grahn (2003).

Art	2002	2007
Stjärtand	1	0
Årta	1	0
Strandskata	5	2
Tofsvipa	8	1
Rödbena	3	0
Fiskmås	2	0
Fisktärna	1	0

Bilaga 2. Häckande fåglar på havsstrandängarna i Skåne

2007

Resultatet från inventeringen 2007. Streck (–) betyder att arten inte inventerats eller att uppgifter saknas.

Rönne, Höganäs kommun

Koordinater: 1310505 – 6237630

Areal: 35 ha.

Hävdstatus: 1,7, väl hävdad-måttligt hävdad (1,1 år 2002).

Skydd: Ramsarområde (Skälderviken), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård, Naturresevat, beträdnadsförbud.

Inventeringsdatum 2007: 28/4, 20/5, 25/5, 10/6 och 20/6.

Inventerare: Mats Rellmar.

Tidigare inventeringar: Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Fastlandsdelen var 2007 helt tom på fågel. Räv sågs ute på ön vid ett av inventeringstillfällena, möjligen försvann den ner i ett gryt. 2005 hittades en lya med tre rävingar på ön.

Art	2002	2007
Bläsand	1	0
Snatterand	0	1
Strandskata	11	8
Skärfläcka	2	10
Mindre strandpipare	1	0
Större strandpipare	12	13
Tofsvipa	8	13
Rödbena	7	12
Fiskmåsar	2	3
Småtärna	1	7

Farhult, Höganäs kommun

Koordinater: 1309050 – 6238035

Areal: 14 ha.

Hävdstatus: 3, svagt hävdad (? år 2002).

Skydd: Ramsarområde (Skälderviken), Natura 2000 (pSCI), Riksintresse naturvård

Inventeringsdatum 2007: 18/4, 16/5 och 6/6.

Inventerare: Nils Kjellén.

Tidigare inventeringar: Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Två par skärfläcka och tre par tofsvipa som gjorde häckningsförsök på intilliggande åkermark 2002, redovisas här som hörande till strandängen.

Art	2002	2007
Strandskata	3	2
Skärfläcka	2	0
Större strandpipare	1	0
Tofsvipa	3	1
Rödbena	1	0

Jonstorp – Farhult, Höganäs kommun

Koordinater: 1307310 – 6236765

Areal: 37 ha.

Hävdstatus: 2,9, svagt hävdad (2,4 år 2002).

Skydd: Ramsarområde (Skälderviken), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 18/4, 16/5 och 6/6.

Inventerare: Nils Kjellén.

Tidigare inventeringar: Flodin & Grahn (2003).

Art	2002	2007
Strandskata	3	4
Skärfläcka	9	10
Större strandpipare	0	1
Tofsvipa	10	8
Storspov	2	0
Rödbena	6	6
Fiskmås	2	0
Gulärta	2	0

Jonstorp, Höganäs kommun

Koordinater: 1306928 – 6237535

Areal: 18 ha.

Hävdstatus: 3,2, svagt hävdad (2,2 år 2002).

Skydd: Ramsarområde (Skälderviken), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 18/4, 16/5 och 6/6.

Inventerare: Nils Kjellén.

Tidigare inventeringar: Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: 2 par tofsvipa som häckade på omgivande åkermark 2002 redovisas här som hörande till strandängen.

Art	2002	2007
Strandskata	4	5
Skärfläcka	2	1
Större strandpipare	4	1
Tofsvipa	2	1
Rödbena	2	2
Gulärta	2	0

Flygeltofta ängar – Saxåns mynning, Landskrona kommun

Koordinater: 1317630 – 6195235

Areal: 87 ha.

Hävdstatus: 2,2 måttlig hävd (1,5 år 2002). Hävdklassningen från 2002 är felaktig. Gäller troligen endast ängarna vid Saxåns mynning som var välhävdade redan då, och inte hela området. På Flygeltofta ängar har hävden definitivt förbättrats sedan 2002. Gissningsvis var hävden där ca 3,5 det året, vilket innebär att medelvärdet 2002 borde ligga någonstans kring 2,5-3,0.

Skydd: Ramsarområde (Lundåkrabukten), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård, Naturresevat.

Inventeringsdatum 2007. 17/4, 15/5 och 5/6.

Inventerare: Nils Kjellén.

Tidigare inventeringar: Larsson (1975), Jönsson & Kananen (1990), Hammar (2002), Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: – i tabellen nedan betyder att arten i fråga inte inventerats under aktuellt år.

Art	1959	1971	1974	1990	2001	2002	2007
Bläsand	0	0	0	0	–	1	0
Snatterand	0	0	0	0-1	–	0	2
Årta	0	0	0	0-1	–	0	0
Skedand	0	0	0	0-1	–	2	2
Strandskata	1	3	3	3-5	–	3	9
Skärfläcka	20	11	4	15-17	2	12	31
Större strandpipare	3	2	1-2	4-5	–	1	3
Tofsvipa	6	6	4	14-18	–	21	37
Kärrensäppa	8-10	8	3	1-2	0	0	0
Enkelbeckasin	0	0	0	0-2	–	0	0
Rödbena	8-10	13	2-3	8-13	–	17	31
Fiskmås	10	–	0	0	–	0	0
Fisktärna	5-6	–	2	6-8	0	0	6
Silvertärna	1	–	0	0	0	0	0
Småtärna	5	–	2	8-10	0	0	6
Gulärta	6	2	1	2-3	–	17	1

Mellersta Lundåkrabukten, Kävlinge kommun

Koordinater: 1319790 – 6190290

Areal: 92 ha.

Hävdstatus: 2,5, måttlig-svag hävd (1,3 år 2002).

Skydd: Ramsarområde (Lundåkrabukten), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård, Naturreservat.

Inventeringsdatum 2007: 23/4, 15/5 och 1/6.

Inventerare: Martin Green.

Tidigare inventeringar: Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Betetrycket har klart försämrats sedan 2002 och delar av ängarna håller på att växa igen. Inget bete skedde 2007, delar av ängarna slåtrades dock under sensommaren.

Art	2002	2007
Strandskata	7	1
Större strandpipare	1	0
Tofsvipa	7	3
Rödbena	3	1

Södra Lundåkrabukten, Kävlinge kommun

Koordinater: 1319820 – 6187160

Areal: 29 ha.

Hävdstatus: 2,1, måttlig hävd (2,0 år 2002).

Skydd: Ramsarområde (Lundåkrabukten), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 23/4, 30/4, 15/5 och 1/6 2007.

Inventerare: Martin Green.

Tidigare inventeringar: Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Tre par strandskata och fem par tofsvipa som häckade på åkermarkerna intill strandängarna 2002 är medtagna i redovisningen nedan. Tärnor och vissa vadararter (skärfläcka, större strandpipare) häckar på mer eller mindre permanenta sandrevlar en bit ut från stranden. Frekventa högvatten under våren 2007 gjorde att revlarna endast i undantagsfall var tillgängliga. Samtliga skärfläckebon belägna på revlar spolades exempelvis bort under maj månad. – i tabellen nedan betyder att arten inte inventerades under det aktuella året.

Art	2002	2007
Strandskata	15	10
Skärfläcka	46	48
Större strandpipare	3	1
Tofsvipa	17	25
Rödbena	11	21
Silvertärna	3	0
Fisktärna	22	2
Småtärna	15	0
Gulärta	-	6

Salviken, Kävlinge kommun

Koordinater: 1321385 – 6183155

Areal: 45 ha.

Hävdstatus: 1,6, välhävdad-måttligt hävdad (1,2 år 2002).

Skydd: Natura 2000 (SPA), Riksintresse naturvård, Naturreservat (delvis).

Inventeringsdatum 2007: 23/4, 30/4, 15/5 och 1/6.

Inventerare: Martin Green.

Tidigare inventeringar: Jönsson (1997, 2000), Flodin & Grahn (2003), Green (opubl.).

Övrigt: Tre par strandskata, tre par större strandpipare och tre par tofsvipa som fanns på åkermarkerna intill strandängarna under 2002 har inkluderats i tabellen. De högre vadarantalen under 2000-talet jämfört med senare delen av 1990-talet beror sannolikt på förbättrad skötsel mellan de två perioderna. – i tabellen nedan betyder att arten i fråga inte inventerades under det aktuella året.

Art	1996	1997	2001	2002	2003	2004	2007
Snatterand	–	–	–	0	–	0	2
Skedand	–	–	–	0	–	0	1
Strandskata	2	2	16	14	16	12	14
Skärfläcka	0	0	0	15	2	12	58
Större strandpipare	0	1	4	8	4	4	2
Tofsvipa	7	12	35	38	39	38	57
Rödbena	9	10	25	21	26	41	23
Småtärna	–	–	0	1	0	0	2
Gulärta	–	–	–	–	–	–	5

Löddeåns mynning – Vikhög, Lomma och Kävlinge kommun

Koordinater: 1322170 – 6181095

Areal: 118 ha.

Hävdstatus: 2,0, måttligt hävdad (? år 2002).

Skydd: Natura 2000 (SPA), Riksintresse naturvård, Naturreservat, delvis beträdnadsförbud.

Inventeringsdatum 2007: 30/4, 15/5 och 31/5.

Inventerare: Martin Green.

Tidigare inventeringar: Jönsson (1997, 2000), Flodin & Grahn (2003), Green (opubl.).

Övrigt: Två par strandskata som fanns på åkermark intill strandängarna 2002 har inkluderats som hörande till ängarna i tabellen nedan. * Endast norra sidan inventerad 2003-2004, vilket delvis förklarar de låga siffrorna för rödbena. – i tabellen nedan betyder att arten inte inventerats under det givna året.

Art	1996	1997	2002	2003*	2004*	2007
Snatterand	–	–	0	–	–	2
Årta	–	–	5	–	–	2
Skedand	–	–	1	–	–	4
Trana	0	0	0	0	0	1
Skärfläcka	0	0	6	13	0	0
Strandskata	7	11	16	14	11	17
Större strandpipare	2	4	5	3	6	5
Tofsvipa	41	57	84	74	67	83
Rödbena	25	31	28	13	20	28
Gulärta	–	–	4	–	–	5

Tågarps hed och Alnarps fälad, Burlövs och Lomma kommuner

Koordinater: 1326840 – 6171750

Areal: 55 ha.

Hävdstatus: 2,4, måttlig hävd (? år 2002).

Skydd: Natura 2000 (pSCI; delvis).

Inventeringsdatum 2007: Sju besök 15/4-25/6.

Inventerare: Kenneth Bengtsson.

Tidigare inventeringar: Bengtsson (i brev), Jönsson (1997, 2000), Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Häckfåglarna i området har räknats av Kenneth Bengtsson m fl. sedan början av 1990-talet.

Art	1982	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Årta	0	0	0	1	1	1	0	1
Skedand	0-2	2	3	4	3	2-3	3	3
Strandskata	7-8	8	7	9	10	8	4	6
Skärfläcka	10-12	33	30	18	20	1	2	17
Större strandpipare	17-23	12	12	9	6	1	3	2
Tofsvipa	42-49	64	48	49	36	31	30	38
Kärrensäppa	4	2-4	?	3	1	1	0-1	1
Rödbena	19-22	24	23	29	26	30	30	27
Silvertärna	1	0	0	0	0	0	0	0
Fisktärna	0	1	0	0	0	0	2	0
Småtärna	1	3-5	3	0	0	0	0	0
Gulärta	15-23	10	10	10	12	9	12	9

Art	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Årta	0-1	0	0	0	0	0	0	0
Skedand	4	4	3	3	4	3	2	3
Strandskata	4	4	5	4	5	4	8	6
Skärfläcka	12	0	10	1	10	19	22	10
Större strandpipare	1	2	2	1	1	2	1	3
Tofsvipa	41	39	37	30	30	37	45	42
Kärrensäppa	1	0	0	0	0	0	0	0
Rödbena	25	27	24	18	27	30	27	21
Silvertärna	0	0	0	0	0	0	0	0
Fisktärna	0	0	0	0	0	0	0	0
Småtärna	0	0	0	0	0	0	0	0
Gulärta	13	11	8	9	8	5	1	1

Bunkeflo strandängar, Malmö kommun

Koordinater: 1317240 – 6160700

Areal: 149 ha.

Hävdstatus: 1,8, måttlig hävd (2,9 år 2002).

Skydd: Riksintresse naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 16/4, 14/5 och 4/6.

Inventerare: Nils Kjellén.

Tidigare inventeringar: Jönsson (1997, 2000), 2002

Art	1996	1997	2002	2007
Skedand	–	–	2	0
Strandskata	2	5	10	11
Skärfläcka	0	0	0	2
Större strandpipare	2	2	11	3
Mindre strandpipare	0	0	0	1
Tofsvipa	19	31	33	11
Rödbena	23	29	26	14
Fiskmås	–	–	0	6
Silvertärna	–	–	0	1
Gulärta	–	–	1	0

Dynan, Malmö kommun

Koordinater: 1317475 – 6157125

Areal: 3 ha.

Hävdstatus: Ohävdad (4).

Skydd: Natura 2000 (pSCI), Riksintresse naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 22/4, 6/5, 22/5 och 10/6.

Inventerare: Peter Olsson.

Tidigare inventeringar: John Beal (muntligen), Jönsson (1997, 2000), Mathiasson (1966, 1978), Flodin & Grahn (2003).

Övrigt: Dynan är en mindre, sandig ö ca 700 m från land, omgiven av grunda bottnar som blottläggs vid låga vattenstånd. Ett revir ängspiplärka fanns på ön. Dynans fågelliv inventerades under perioden 1956 – 1966 av Sven Mathiasson (1966).

Art	1956	1958	1960	1964	1966	1996	1997	1998	2002	2007
Skedand	1	0	0	0	1	–	–	–	0	0
Strandskata	0	1	0	1	2	1	2	–	0	1
Skärfläcka	12	2	0	2	19	6	1	3	19	1
Större strand- pipare	0	0	0	1	1	1	1	–	1	0
Tofsvipa	0	0	0	2	0				0	0
Rödbena	0	1	0	1	3	3	3	–	0	2
Skrattmåås	0	146	-	800	400				0	0
Fiskmåås	ca 25	5-10	-	ca 45	38				0	2
Silvertärna	ca 25	>8	10- 15	15	>22	–	–	–	3	1
Fisktärna	0	0	0	0	1				0	0
Kentsk tärna	0	0	0	149	0				0	0
Småtärna	0	0	0	1	0	–	–	–	4	1

Tygelsjö strandängar, Malmö kommun

Koordinater: 1318305 – 6157385

Areal: 115 ha.

Hävdstatus: 2,0, måttlig hävd (1,8 år 2002).

Skydd: Ramsarområde (Falsterbo – Foteviken; sydligaste delen), Natura 2000 (pSCI), Riksin-tresse naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Åtta besök 22/4-10/6.

Inventerare: Peter Olsson.

Tidigare inventeringar: Jönsson (1997, 2000), Mathiasson (1978), Flodin & Grahn (2003).

Art	1997	2002	2007
Snatterand	–	1	0
Årta	-	0	1
Skedand	–	3	2
Strandskata	5	11	6
Skärfläcka	2	9	2
Större strandpipare	5	10	4
Tofsvipa	31	52	35
Storspov			1
Kärrensäppa	0	5	6
Enkelbeckasin			1
Rödbena	29	45	15
Fiskmås	–	4	0
Gulärta	–	3	4

Gässie strandängar, Vellinge kommun

Koordinater: 1319030 – 6155250

Areal: 107 ha.

Hävdstatus: Ej beskriven i detalj, i stort 2-3, måttligt-svagt hävdad (2-3? år 2002).

Skydd: Ramsarområde (Falsterbo – Foteviken), Natura 2000 (pSCI), Riksintrasse naturvård.

Inventeringsdatum 2007: 22/4, 12/5, 26/5 och 9/6 2007.

Inventerare: Peter Olsson, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: Jönsson (1997, 2000), Karlsson (2003), Mathiasson (1978), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Snatterand	0	1	1	0	2	1	0	2	0	1	0
Årta	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Skedand	0	3	2	2	2	1	2	0	0	0	0
Strandskata	8	8	7	6	6	11	14	9	6	7	3
Skärfläcka	4	0	4	7	0	0	3	0	0	0	1
Större strandpipare	3	3	3	0	10	3	5	7	2	2	3
Tofsvipa	15	24	17	22	29	27	25	16	16	10	12
Kärrensäppa	3	3	2	5	5	2	5	4	2	2	3
Enkelbeckasin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Storspov	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Rödbena	17	20	12	12	19	14	18	18	10	10	5
Fiskmås	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Gulärta	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	1

Eskilstorps holmar, Vellinge kommun

Koordinater: 1318590 – 6153380

Areal: 9 ha.

Hävdstatus: Ohävdad (4).

Skydd: Ramsarområde (Falsterbo – Foteviken), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård, Naturreservat.

Inventeringsdatum: Ej redovisat i detalj.

Inventerare: Nils Kjellén, Falsterbo fågelstation

Tidigare inventeringar: Jönsson (1997, 2000), Karlsson (2003), Mathiasson (1978), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Snatterand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Strandskata	14	14	12	11	10	11	10	8	8	8	11
Skärfläcka	5	3	3	16	8	41	0	0	0	14	25
Större strandpipare	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Rödbena	4	1	2	1	3	1	1	2	1	1	2
Skrattmås	0	4	0	0	0	13	0	0	0	1	0
Fiskmås	6	5	7	10	2	7	6	5	5	7	9
Skräntärna	0	0	0	1	1	1	1	2	1	1	2
Silvertärna	3	14	14	18	5	22	10	3	3	13	17
Småtärna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6

Eskilstorps ängar, Vellinge kommun

Koordinater: 1319980 – 6153320

Areal: 63 ha.

Hävdstatus: 1, välhävdad (1 år 2002).

Skydd: Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård, Naturreservat.

Inventeringsdatum 2007: Nio besök 1/4-9/6, varav tre huvudinventeringar (1/5, 13/5 och 29/5).

Inventerare: Paul-Eric Jönsson, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: Mathiasson (1978), Jönsson (1997, 2000), Karlsson (2003), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Snatterand	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1	0
Årta	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Skedand	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Stjärtand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Strandskata	8	9	7	6	11	19	16	7	7	5	7
Skärfläcka	4	2	5	2	1	9	14	10	1	1	3
Större strand- pipare	6	9	8	5	13	15	13	8	6	6	6
Tofsvipa	30	28	24	43	48	57	43	24	20	14	15
Enkelbeckasin	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0
Kärrensäppa	22	17	12	12	18	17	18	6	11	10	8
Rödbena	20	25	13	27	40	32	31	17	11	14	12
Fiskmås	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3	1
Småtärna	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Silvertärna	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gulärta	–	–	–	–	1	2	–	–	–	–	–

Vellinge ängar, Vellinge kommun

Koordinater: 1320590 – 6151580

Areal: 129 ha.

Hävdstatus: 1, välhävdad (1 år 2002).

Skydd: Ramsarområde (Falsterbo – Foteviken), Natura 2000 (pSCI), Riksintresse naturvård

Inventeringsdatum 2007: Nio besök 1/4 - 14/6, varav tre huvudinventeringar (1/5, 13/5 och 29/5).

Inventerare: Paul-Eric Jönsson, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: Mathiasson (1978), Karlsson (2003), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Snatterand	1	1	2	1	1	0	1	2	2	1	0
Årta	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skedand	2	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1
Stjärtand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Strandskata	20	20	14	12	23	19	18	17	15	15	14
Skärfläcka	15	26	35	10	35	28	59	35	13	17	13
Större strandpipare	39	34	24	18	31	26	21	21	18	13	10
Svartbent strandpipare	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0
Tofsvipa	75	59	36	63	73	59	45	37	26	16	15
Kärrensäppa	44	34	16	15	29	27	26	30	22	19	14
Rödbena	43	46	21	33	51	46	32	44	31	15	10
Fiskmås	0	1	1	1	0	1	0	2	2	0	0
Silvertärna	2	2	1	1	0	1	0	0	0	0	1
Småtärna	2	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
Gulärta	–	–	–	–	2	0	–	–	–	–	–

Inre Foteviken, Vellinge kommun

Koordinater: 1320390 – 6149500

Areal: 93 ha.

Hävdstatus: Ej angivet (2? 2002).

Skydd: Ramsarområde (Falsterbo – Foteviken), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Ej angivet i detalj.

Inventerare: Nils Kjellén, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: Mathiasson (1966, 1978), Jönsson (1997, 2000), Karlsson (2003), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Snatterand	2	1	1	0	5	3	2	1	2	2	4
Årta	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Skedand	2	1	1	5	2	2	3	1	2	1	2
Strandskata	0	9	6	7	8	9	4	4	7	8	9
Skärfläcka	0	7	2	12	12	0	11	5	24	14	45
Större strandpipare	0	4	2	3	1	3	3	2	4	2	4
Tofsvipa	0	26	18	30	30	15	25	15	13	17	30
Enkelbeckasin	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Storspov	0	0	0	1	3	2	2	1	1	1	2
Kärrensäppa	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Rödbena	0	31	11	14	14	7	27	17	23	24	23
Fiskmås	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Gulärta	–	–	–	–	3	0	–	–	–	–	–

Lilla Hammars näs, Vellinge kommun

Koordinater: 1319380 – 6150840

Areal: 84 ha.

Hävdstatus: Ej angivet (1 år 2002).

Skydd: Ramsarområde (Falsterbo – Foteviken), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård, Naturreservat.

Inventeringsdatum: Ej angivet i detalj.

Inventerare: Nils Kjellén, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: Mathiasson (1978), Karlsson (2003), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Snatterand	3	2	4	6	6	5	8	7	4	4	4
Årta	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Skedand	1	2	3	3	2	2	5	1	1	3	3
Strandskata	16	18	17	14	16	18	12	15	17	18	16
Skärfläcka	97	19	120	160	102	48	85	122	60	73	69
Större strandpipare	10	10	9	11	7	8	7	9	9	9	9
Tofsvipa	13	14	12	19	11	13	10	11	12	12	13
Kärrsnäppa	7	5	5	5	3	2	1	2	3	2	2
Brushane	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Rödbena	40	43	40	45	26	23	26	23	19	19	33
Skrattmås	7	5	25	75	80	35	15	3	0	0	0
Fiskmås	34	33	35	35	35	45	45	50	43	41	53
Småtärna	5	1	15	12	10	5	24	14	17	31	23
Silvertärna	46	14	50	64	54	68	80	74	71	88	70

Höllviken öster, Vellinge kommun

Koordinater: 1319400 – 6148560

Areal: 18 ha.

Hävdstatus: Ej angivet, (4 år 2002).

Skydd: Ramsarområde (Falsterbo – Foteviken), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård.

Inventeringsdatum: Ej angivet i detalj.

Inventerare: Sophie Ehnbohm, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: Karlsson (2003), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Snatterand	0	0	0	0	1	0	0	3	1	1	1
Skedand	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Strandskata	0	3	2	3	3	3	6	6	3	5	7
Större strandpipare	0	0	0	0	0	0	1	2	1	0	1
Tofsvipa	0	0	0	0	0	0	1	5	5	2	7
Storspov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Rödbena	0	1	0	3	3	3	1	4	2	1	7
Fiskmås	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2

Inre Höllviken, Vellinge kommun

Koordinater: 1316170 – 6146150

Areal: 61 ha.

Hävdstatus: Ej angivet (3? År 2002).

Skydd: Ramsarområde (Falsterbo – Foteviken), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård, Riksintresse friluftsliv (delar), Naturreservat.

Inventeringsdatum. Ej angivet i detalj.

Inventerare: Lennart Karlsson, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: Karlsson (2003), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev)

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Strandskata	1	3	1	3	2	2	3	2	4	4	3
Skärfläcka	0	0	8	30	50	17	4	13	0	2	1
Större strandpipare	0	0	1	1	5	3	1	1	2	0	0
Tofsvipa	5	1	3	7	2	3	3	2	6	5	3
Rödbena	5	3	5	7	6	7	9	6	5	6	7
Skrattmås	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0
Fiskmås	0	0	0	0	1	1	0	2	2	1	0
Småtärna	0	0	4	13	18	11	2	5	1	0	0
Silvertärna	0	0	4	12	32	20	3	3	1	4	0

Knösen, Vellinge kommun

Koordinater: 1313585 – 6148320

Areal: 197 ha.

Hävdstatus: Ej angivet, (2? 2002).

Skydd: Ramsarområde (Falsterbo – Foteviken), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård, Riksintresse friluftsliv, Naturreservat.

Inventeringsdatum 2007: Ej angivet i detalj.

Inventerare: Sophie Ehnbohm, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: Karlsson (2003), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Strandskata	6	8	7	5	7	4	5	4	9	8	5
Skärfläcka	0	0	0	0	1	3	2	0	0	0	0
Större strandpipare	0	1	3	0	1	0	0	0	0	0	0
Tofsvipa	40	75	35	46	35	36	26	23	22	23	23
Rödbena	36	30	13	13	10	18	8	17	15	17	13
Fiskmås	0	0	1	2	2	2	1	1	1	2	0

Skanörs revlar, Vellinge kommun

Koordinater: 6149690 – 6149690

Areal: 19 ha.

Hävdstatus: Ohävdad (4).

Skydd: Ramsarområde (Falsterbo – Foteviken), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård, Riksintresse friluftsliv, Naturreservat. Beträdnadsförbud under häckningstid.

Inventeringsdatum 2007: Ej angivet i detalj.

Inventerare: Måns Karlsson, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: Mathiasson (1966, 1978), Karlsson (2003), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

Övrigt: Tidigare häckade också svartbent strandpipare. Häckfåglarna har minskat på revlarna under senare år, kanske p.g.a. störningar och predation, men revlarna är fortfarande en mycket skyddsvärd rastplats för vadare och änder.

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Strandskata	2	2	2	1	2	1	1	1	1	3	1
Skärfläcka	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Större strandpipare	3	3	1	3	1	1	1	2	1	2	4
Rödbena	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0
Fiskmås	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0
Småtärna	3	2	0	0	0	0	8	0	2	0	2
Silvertärna	0	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0

Norra Flommen, Vellinge kommun

Koordinater: 1312390 – 6147330

Areal: 140 ha.

Hävdstatus: Ej angivet, (1? år 2002).

Skydd: Ramsarområde (Falsterbo – Foteviken), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård, Riksintresse friluftsliv, Naturreservat.

Inventeringsdatum 2007: Ej angivet i detalj.

Inventerare: Göran Wallinder, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: Karlsson (2003), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Strandskata	6	3	3	2	3	5	6	4	7	6	5
Skärfläcka	65	73	73	53	88	131	136	88	1	44	50
Större strandpipare	2	2	2	3	3	3	4	2	2	1	2
Tofsvipa	27	22	13	15	38	20	22	18	12	11	16
Rödbena	22	22	17	18	15	15	16	16	15	15	17
Skrattmås	0	0	5	6	2	0	6	0	0	0	0
Fiskmås	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0
Silvertärna	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Småtärna	3	0	0	0	1	2	2	1	3	3	6

Södra Flommen, Vellinge kommun

Koordinater: 1311330 – 6144915

Areal: 145 ha.

Hävdstatus: Ej angivet (Golfbana/ohävdad (?) år 2002).

Skydd: Ramsarområde (Falsterbo – Foteviken), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård, Riksintresse friluftsliv, Naturreservat.

Inventeringsdatum 2007: Ej angivet i detalj.

Inventerare: Göran Wallinder, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: Karlsson (2003), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Strandskata	2	0	2	3	4	6	4	6	4	10	9
Större strandpipare	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Tofsvipa	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0
Rödbena	2	1	1	1	0	0	1	1	2	1	1

Måkläppen, Vellinge kommun

Koordinater: 1309945 – 6141090

Areal: 68 ha.

Hävdstatus: Ohävdad (4).

Skydd: Ramsarområde (Falsterbo – Foteviken), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård, Naturreservat. Beträdnadsförbud gäller större delen av året.

Inventeringsdatum 2007: Ej angivet i detalj.

Inventerare: Nils Kjellén, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: se t ex Mathiasson (1978), Kraft & Schmitz (1981), Karlsson (2003), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Snatterand	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Strandskata	4	9	4	6	4	4	7	6	7	8	7
Skärfläcka	40	20	24	30	30	240	108	90	5	10	3
Större strandpipare	6	10	7	12	6	7	7	6	8	8	6
Svartbent strandpipare	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Tofsvipa	0	0	0	0	2	3	3	5	4	5	4
Rödbena	0	0	1	1	4	3	5	5	2	3	3
Fiskmås	0	1	4	3	3	6	6	4	3	2	3
Skräntärna	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Småtärna	8	15	10	11	15	41	14	16	20	10	9
Silvertärna	5	20	7	7	6	11	7	6	3	6	5

Ängsnäset, Vellinge kommun

Koordinater: 1315480 – 6144320

Areal: 155 ha.

Hävdstatus: Ej angivet (1? år 2002).

Skydd: Ramsarområde (Falsterbo – Foteviken), Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård, Riksintresse friluftsliv, Naturreservat. Beträdnadsförbud gäller under häckningstid på delar av det inventerade området.

Inventeringsdatum 2007: Ej angivet i detalj.

Inventerare: Måns Karlsson, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: Mathiasson (1978), Karlsson (2003), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Årta	0	0	0	3	3	2	1	1	0	0	0
Skedand	0	0	0	1	2	2	2	2	0	0	0
Strandskata	6	5	6	5	8	7	6	7	5	6	5
Skärfläcka	4	15	7	7	8	0	2	2	0	0	2
Större strandpipare	6	5	6	8	12	11	7	7	3	1	2
Svartbent strandpipare	3	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Tofsvipa	13	11	12	14	15	15	14	11	5	7	10
Kärrensäppa	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Storspov	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Enkelbeckasin	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0
Rödbena	10	8	9	8	9	9	11	10	4	5	4
Fiskmås	1	2	1	0	1	0	0	0	0	0	1
Silvertärna	1	2	2	1	1	0	2	2	0	0	0
Småtärna	3	2	6	1	1	0	1	2	1	0	2

Stensudden, Vellinge kommun

Koordinater: 1317180 – 6143355

Areal: 17 ha.

Hävdstatus: Ohävdad (4).

Skydd: Natura 2000 (SPA, pSCI), Riksintresse naturvård, Riksintresse friluftsliv, Naturresevat.

Inventeringsdatum 2007: Ej angivet i detalj.

Inventerare: Måns Karlsson, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: Karlsson (2003), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

Övrigt: Stora delar utgörs av golfbana.

Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Årta	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0
Strandskata	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Tofsvipa	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Rödbena	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0

Fredshög, Vellinge kommun

Koordinater: 1321715 – 6144075

Areal: 10 ha.

Hävdstatus: Ej angivet (2–3? År 2002).

Skydd: Riksintresse naturvård.

Inventeringsdatum 2007: Ej angivet i detalj.

Inventerare: Peter Öhrström, Falsterbo fågelstation.

Tidigare inventeringar: Karlsson (2003), Flodin & Grahn (2003), Karlsson (i brev).

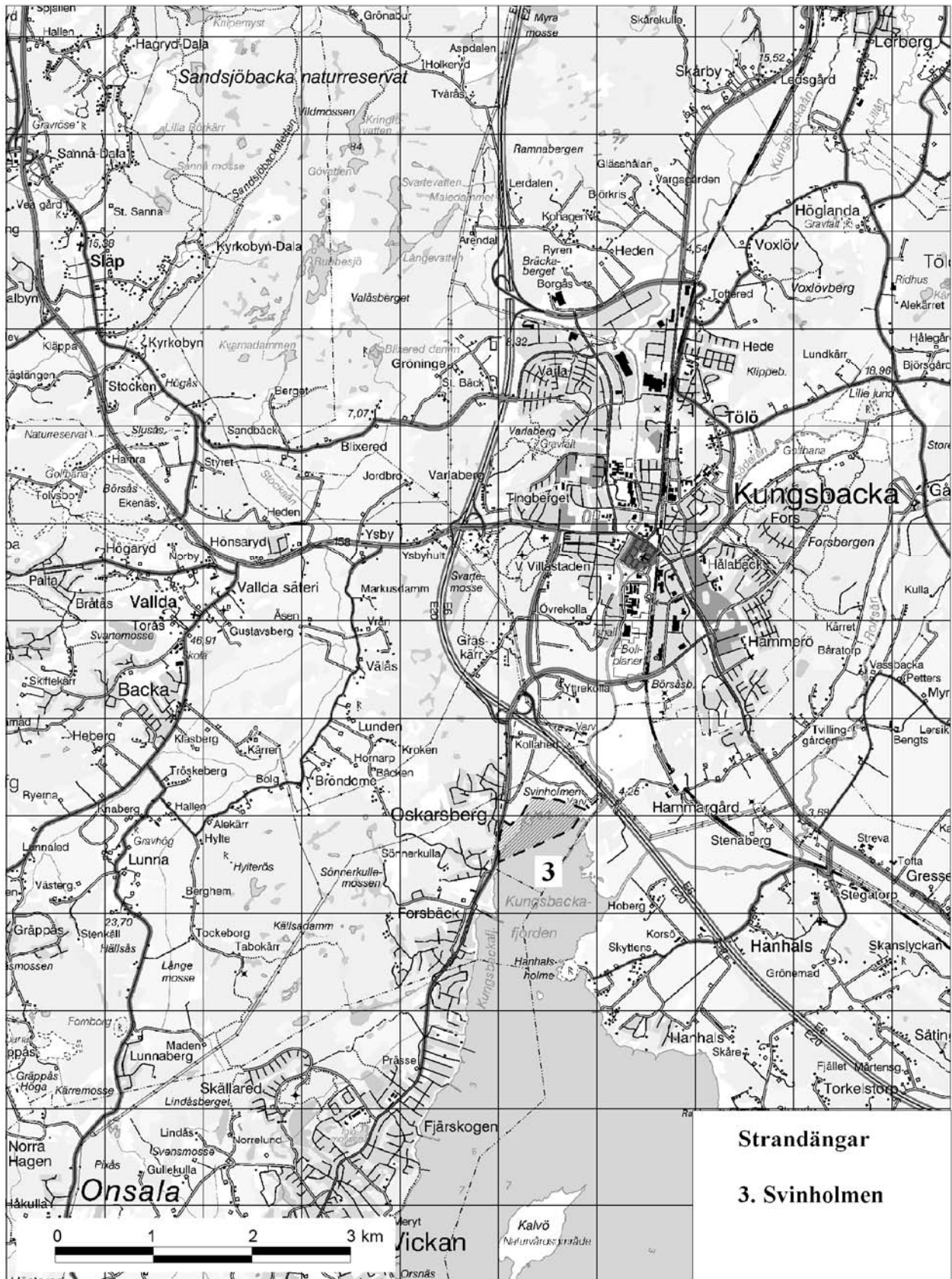
Arter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Strandskata	0	3	2	1	2	2	1	2	0	1	2
Större strandpipare	0	2	0	1	2	2	2	2	1	1	1
Tofsvipa	0	1	2	0	1	2	0	0	0	3	3
Rödbena	0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	4
Småtärna	0	1	1	0	0	1	1	2	1	1	1

Bilaga 3. Kartor över de inventerade områdena 2007

Hallands län

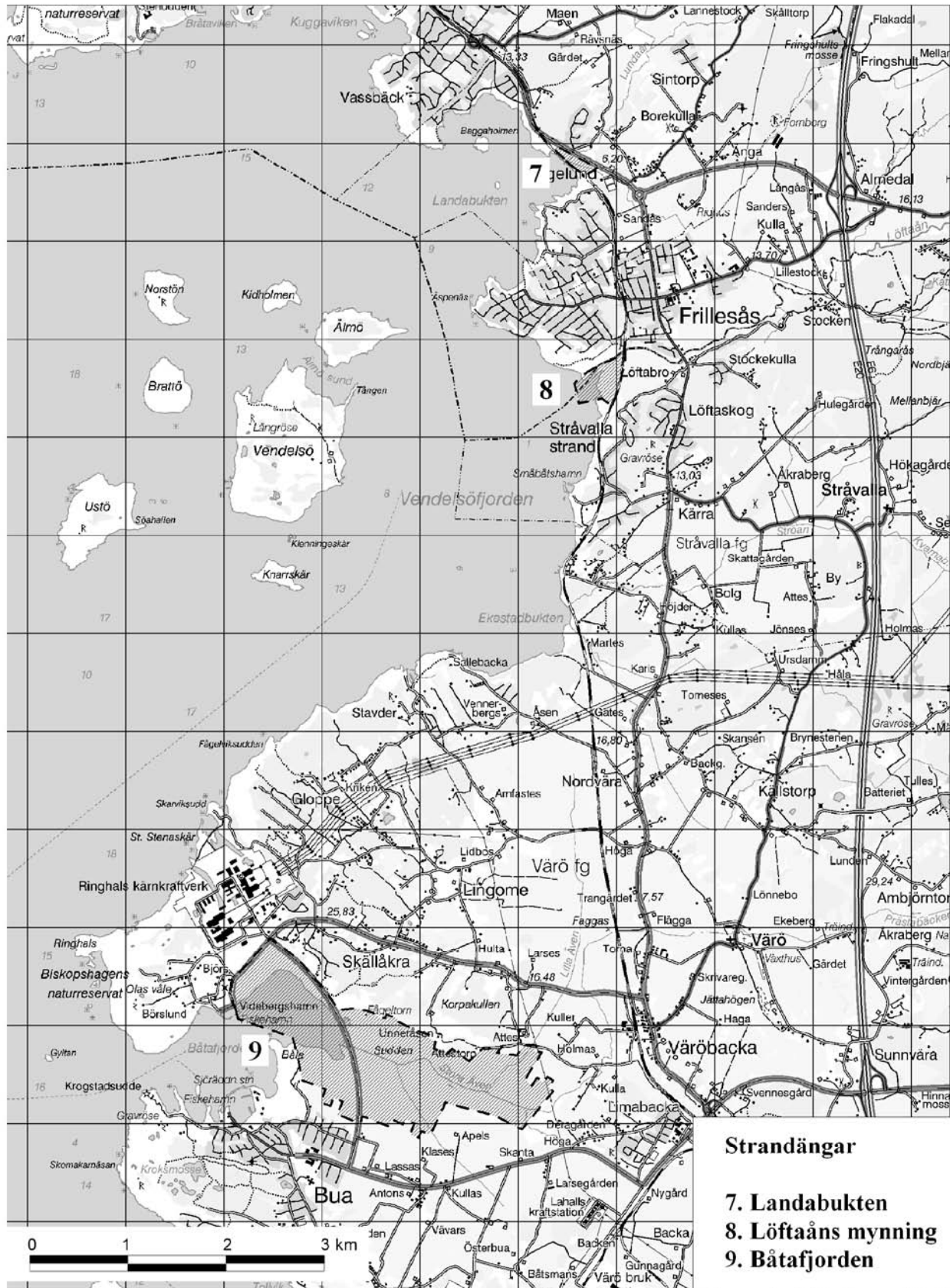

Copyright Lantmäteriet, 2000. Ur GSD-geografiska Sverigedata, Dnr: L.2000/2620-N

Copyright Lantmäteriet, 2000. Ur GSD-geografiska Sverigedata, Dnr: L2000/2620-N

Copyright Lantmäteriet, 2000. Ur GSD-geografiska Sverigedata, Dnr: L2000/2620-N

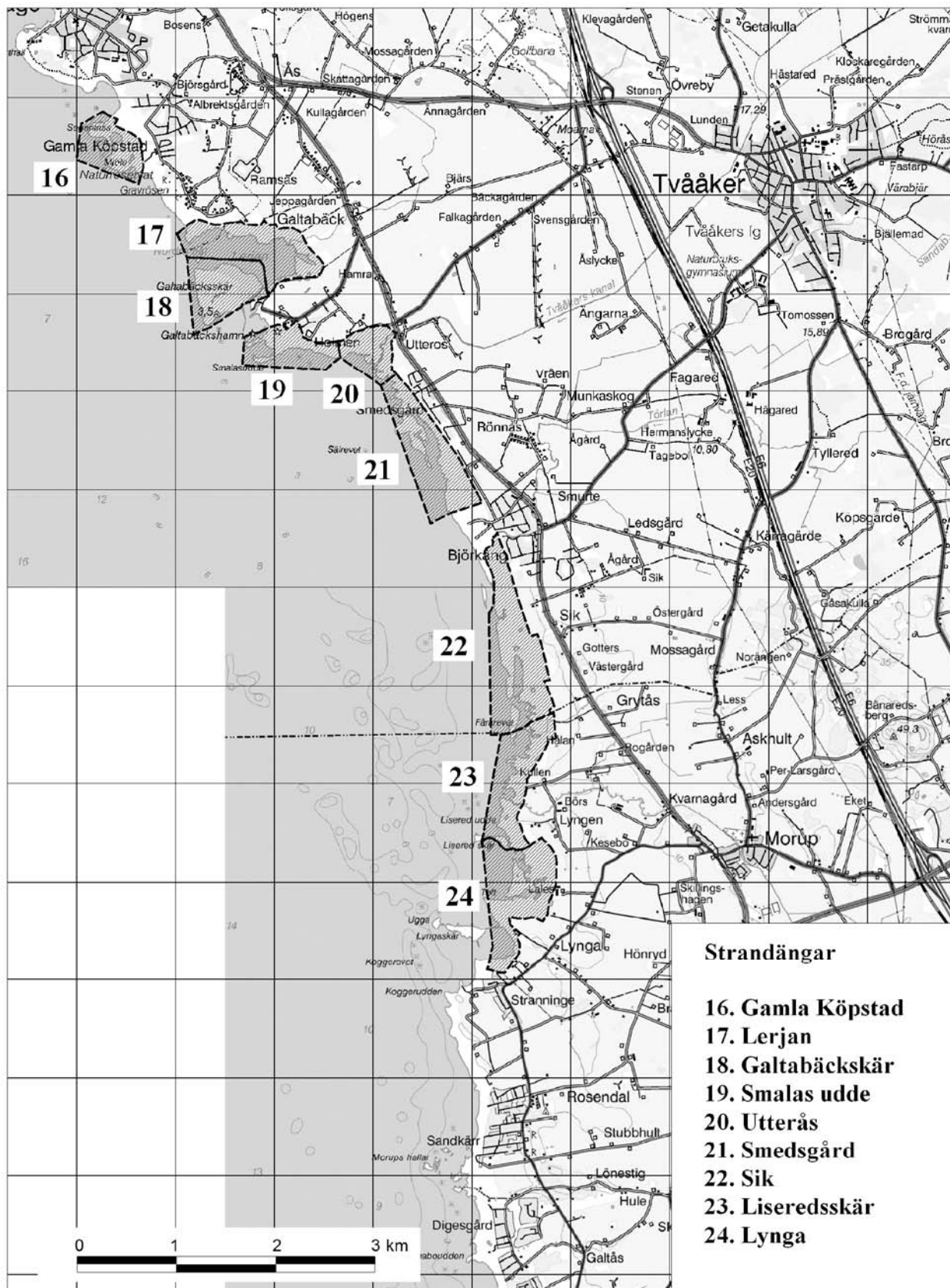

- Strandängar**
- 10. Klosterfjorden**
 - 11. Årnäs**
 - 12. Balgö**
 - 13. Fyrstrandsfjorden**

Copyright Lantmäteriet, 2000. Ur GSD-geografiska Sverigedata, Dnr: L2000/2620-N

Copyright Lantmäteriet, 2000. Ur GSD-geografiska Sverigedata, Dnr: L2000/2620-N

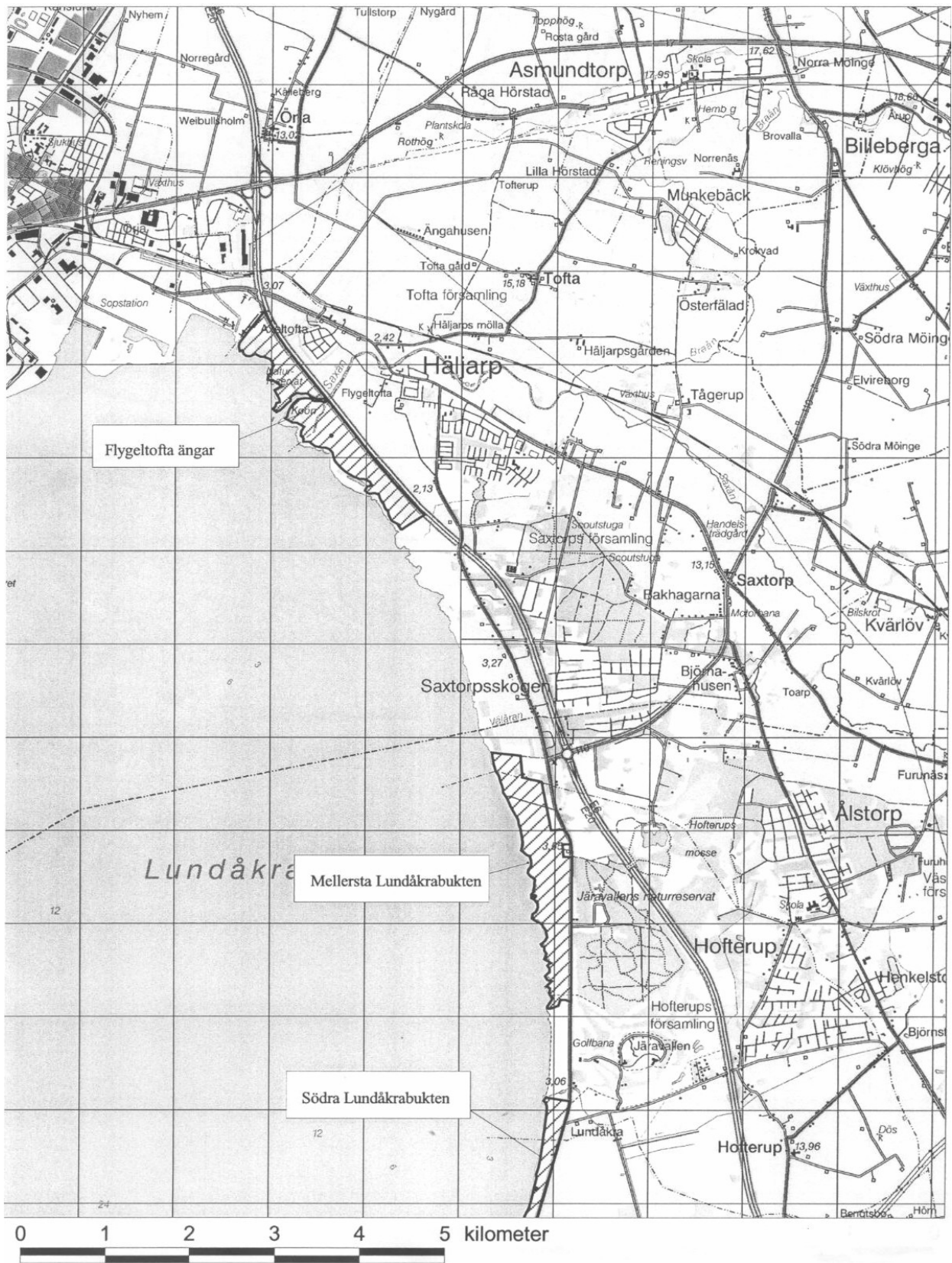

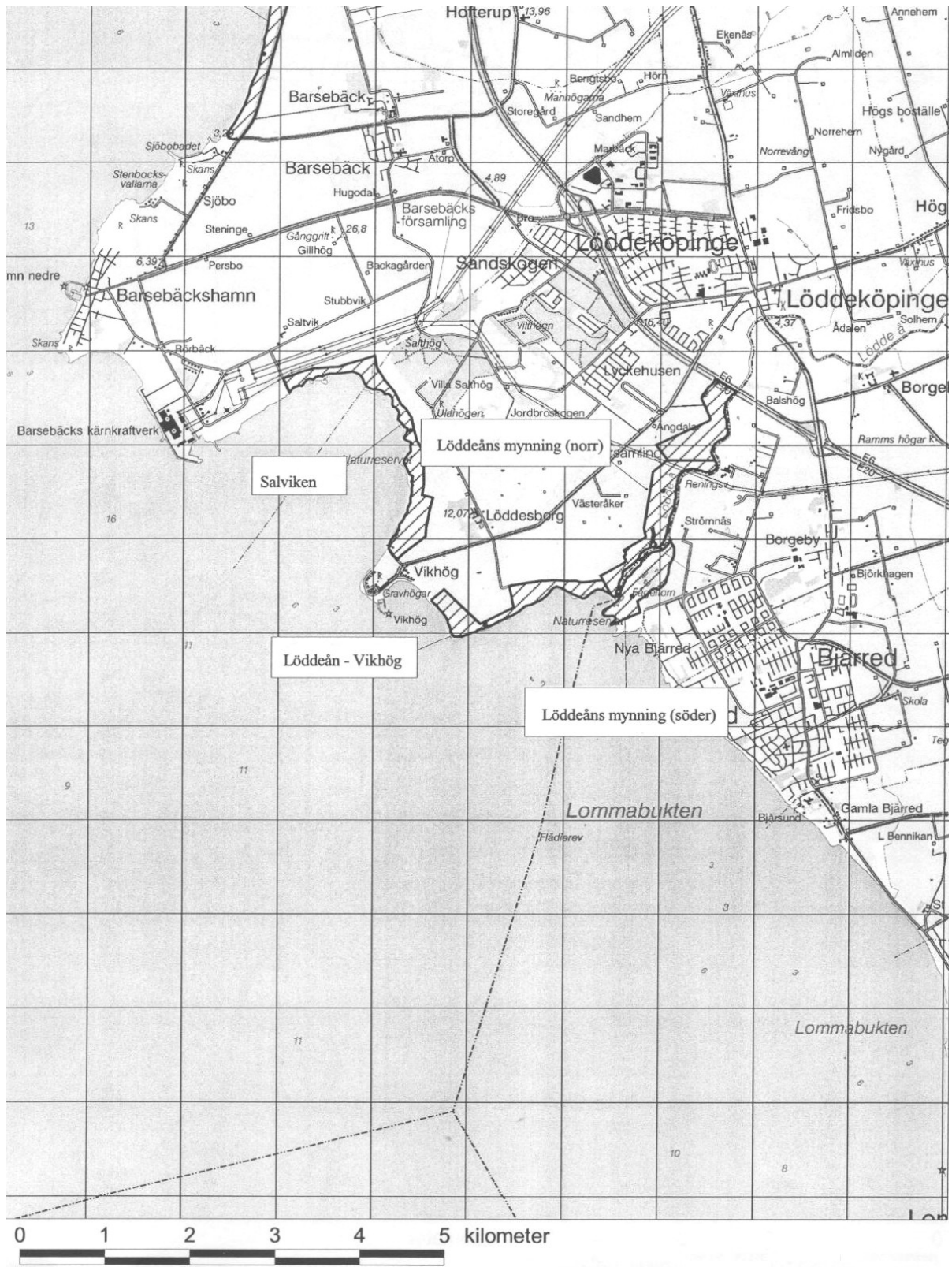
Copyright Lantmäteriet, 2000. Ur GSD-geografiska Sverigedata, Dnr: L2000/2620-N

Copyright Lantmäteriet, 2000. Ur GSD-geografiska Sverigedata, Dnr: L2000/2620-N

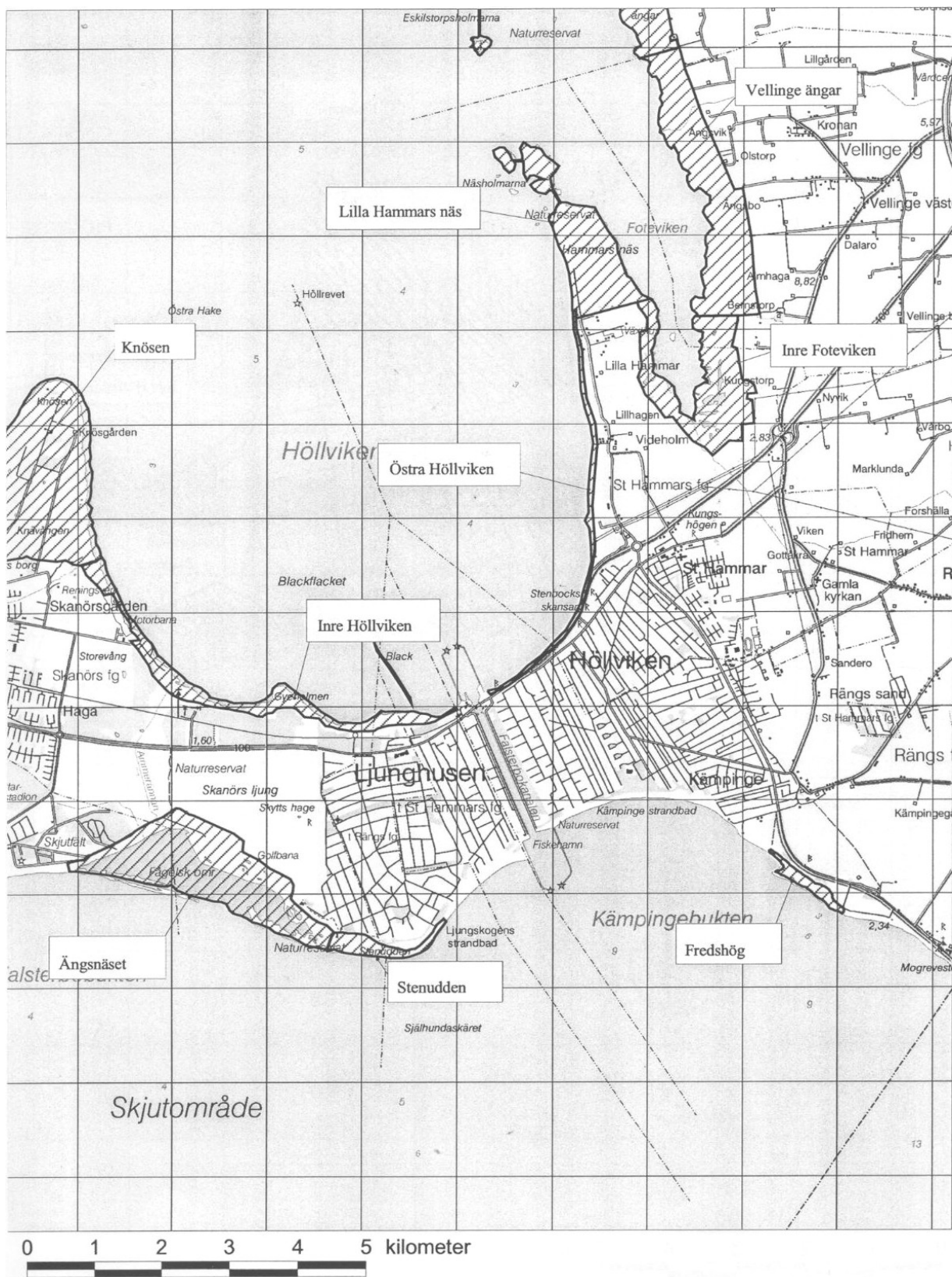
Skåne län

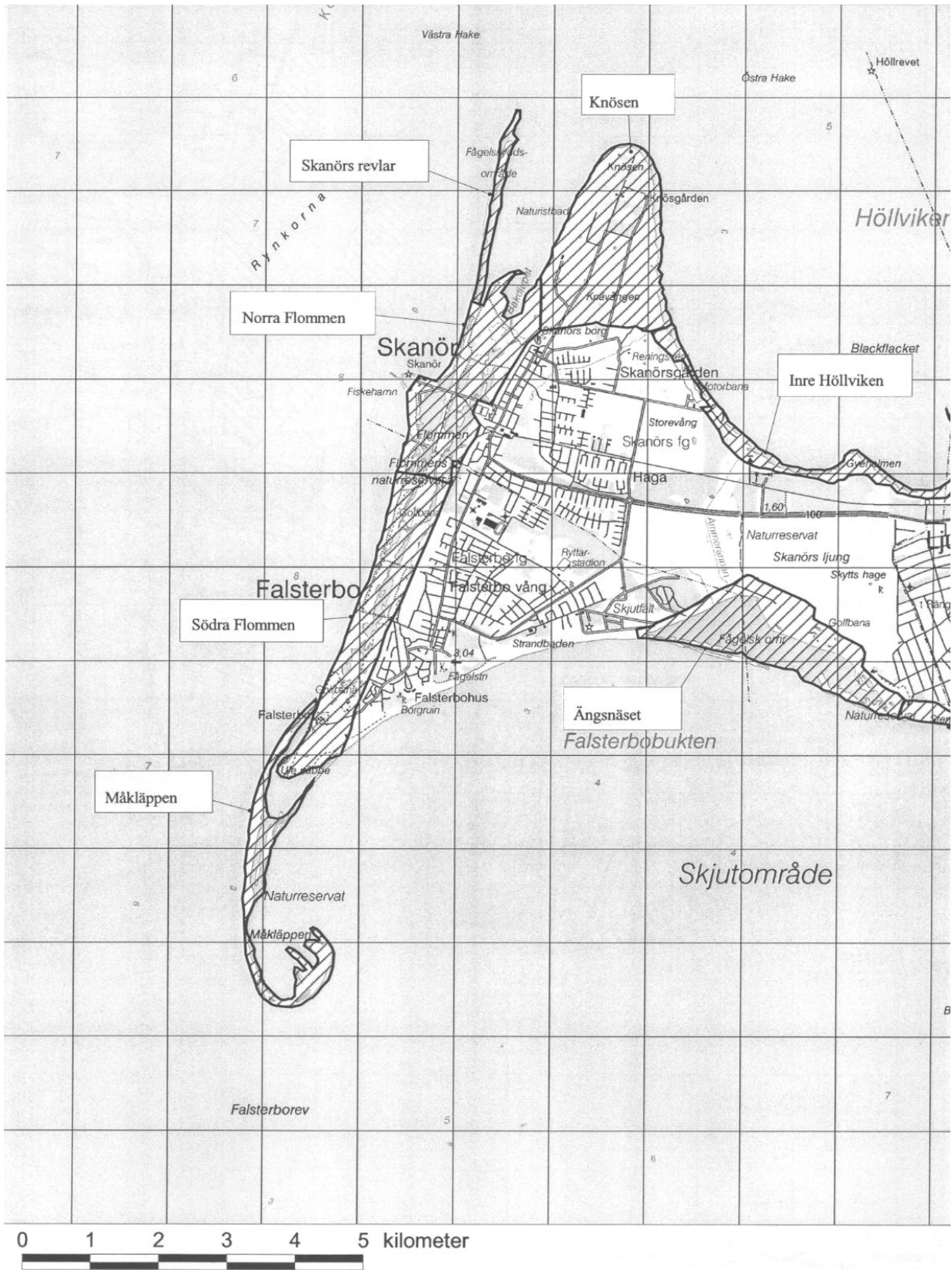

Länstyrelserna

Halland
Skåne

För mer information eller för att beställa fler exemplar:

Länstyrelsen i Skåne län: 040 - 25 20 00

Länstyrelsen i Hallands län: 035 - 13 20 00

www.lansstyrelsen.se

ISBN: 978-91-86079-23-9

ISSN: 1101-1084